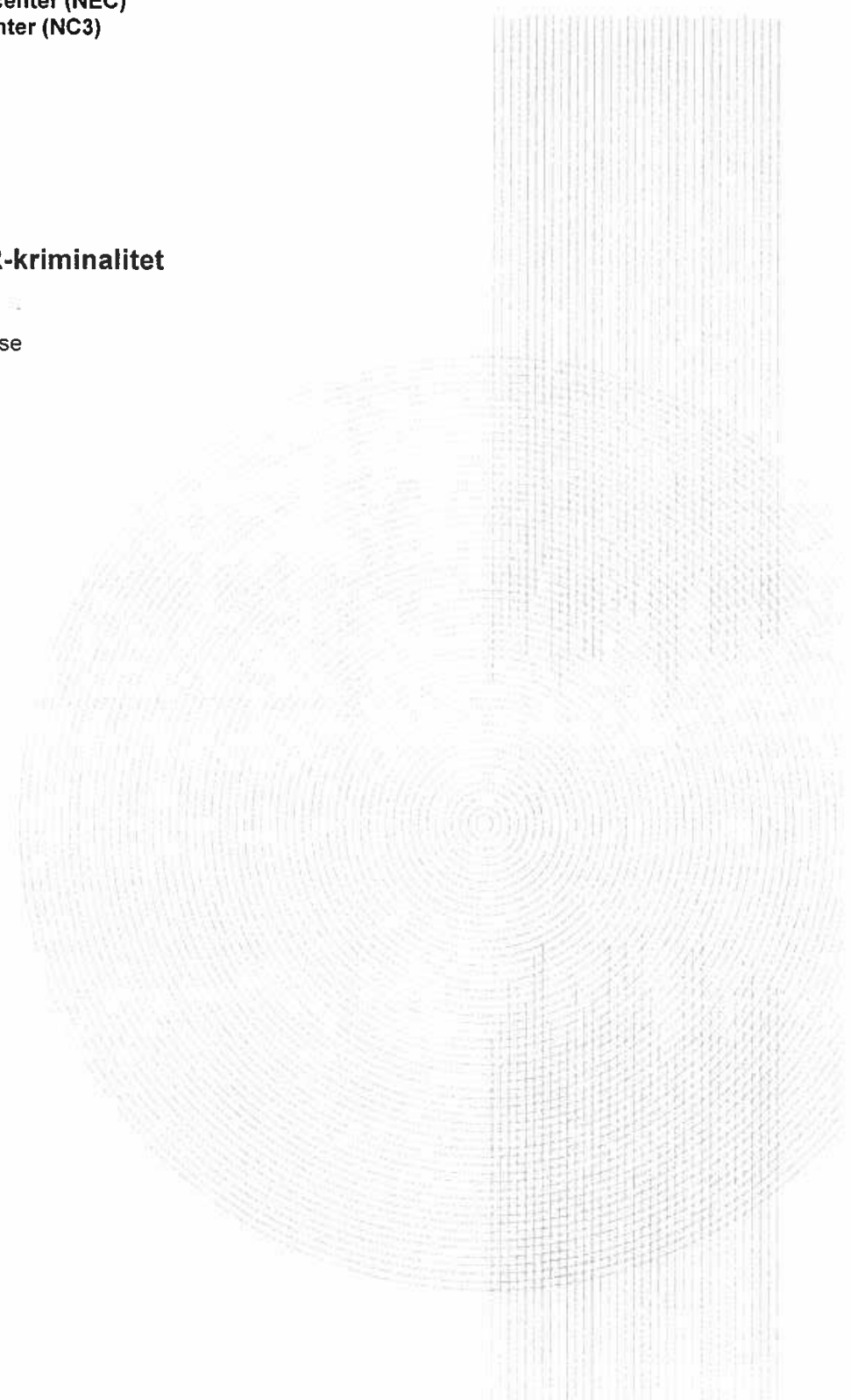

Rigspolitiet
Politiområdet
Nationalt Efterforskningscenter (NEC)
Nationalt Cyber Crime Center (NC3)

POLITI

Temarapport om IPR-kriminalitet

Strategisk og operativ analyse

Indhold

Indledning	1
Resumé	2
Anbefalinger om tiltag til styrkelse af politiets og anklagemyndighedens indsats mod IPR-kriminalitet	4
Centralisering af visitation og efterforskning	4
Styrket analysekapacitet	4
Forbedret datakvalitet	4
Samarbejde med offentlige og private aktører	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
Anvendelse af medarbejdere med it kompetencer	5
Fortsat samarbejde med private og offentlige aktører om kontrol med registranter af danske domæner	5
Fortsat internationalt engagement på IPR området	5
1. Hvad er IPR-kriminalitet	6
Varemærkerettigheder	6
Ophavsrettigheder	6
Design	6
Patenter	6
Brugsmodeller	6
2. Kriminalitetsbilledet	7

2.1 Handel med kopivarer - fysiske	7
Omfang og skade	7
Typer af kopivarer	8
Oprindelse	9
Aktører	10
Strukturelle aspekter	11
2.2 IPR-kriminalitet digitalt og online	11
Oprettelse af domæner til salg af kopivarer og fupbutikker	11
Onlinekrænkelser af ophavsrettigheder	13
Omfang og skade	15
Aktører og strukturelle aspekter	16
IPR-kriminalitet drevet af "malvertising"	17
Sammenfatning af kriminalitetsbilledet vedrørende krænkelser af immaterielle rettigheder	18
3. Operativ analyse	19
3.1 Sags gennemgang af IPR-sager fra 2008-2017	19
Datagrundlagets af- og begrænsninger	19
Omfang og varekategorier	21
Gentagne IPR-sigtelser, alder, køn og nationalitet	22
Gerningspersoners anden kriminalitet	23
Gerningspersoners relation til rocker-/bandemiljøerne	24
Anmeldere	26
Sammenfatning af sags gennemgang fra 2008-2017	27

3.2 Gennemgang af 53 aktuelle sager omfattet af forsøgsordningen vedrørende IPR-kriminalitet	28
Sigtelser for andre straffelovsovertrædelser	29
Anmeldere	30
Sammenfatning	30
3.3 Analyse af hjemmesider	32
Indledning	32
Metode	32
Forbehold ved metoden	33
Overordnede resultater	34
Fuphjemmesidernes indhold og struktur	35
Hosting af fuphjemmesider	36
Sammenfatning	38
Litteratur	39
Bilag 1 – Variabler og kategorisering vedrørende afsnit 3.1: Analyse af omfang, karakteristika af gerningspersoner i IPR-sager fra 2008-2017	43
Bilag 2 – Møder med ressourcepersoner	44

Indledning

Denne temarapport om IPR-kriminalitet er udarbejdet af Nationalt Efterforskningscenter (NEC) og Nationalt Cyber Crime Center (NC3) i Rigspolitiet i samarbejde med Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK).

Rapporten er knyttet til den forsøgsordning vedrørende IPR-sager, som Rigsadvokaten i samarbejde med Rigspolitiet og SØIK i efteråret 2017 iværksatte på baggrund af Folketingsbeslutning B136 om en styrket håndhævelse af immaterielle rettigheder (Folketinget 2017). Ordningen trådte i kraft den 15. november 2017 og indebærer, at der i en periode på seks måneder samles alle IPR-sager til behandling hos SØIK. Ved periodens start indsendte politikredsene alle verserende IPR-sager til SØIK, medmindre der var rejst tiltale, eller efterforskningen var tæt på at være afsluttet. Derudover blev alle sager, der blev anmeldt i løbet af forsøgsperioden, behandlet hos SØIK, der derfor i perioden fik tilført ekstra ressourcer til håndteringen af disse.

Sager hvor der er tale om enkeltstående og helt ukomplicerede varemærkekrænkelser, f.eks. udbud af et mindre parti kopivarer på et kræmmermarked eller via sociale medier, og ukomplicerede sager om cardsharing, blev dog ikke samlet hos SØIK

For at målrette indsatsen fremadrettet er der udarbejdet en strategisk og operativ analyse, der opridser det aktuelle kriminalitetsbillede. Analysen omhandler aktuelle danske sager på området og giver anbefalinger til retningen for den fremtidige indsats på området.

Immaterielle rettigheder og den kriminalitet, der knytter sig til området i form af handel med kopivarer, krænkelser af ophavsretten, brud af patenter m.m., er et område, der, i hvert fald på europæisk niveau, er godt beskrevet i en række rapporter, der er udgivet inden for de seneste år. I Danmark har blandt andet Ministeriernes Netværk mod IPR-krænkelser været en central aktør med henblik på vidensopbygning. I udarbejdelsen af rapporten har vi derfor så vidt muligt gjort brug af disse ressourcer.

Rapporten sætter fokus på et kriminalitetsområde, som har store og alvorlige negative samfundsmæssige og personlige konsekvenser. Det er i form af fx tab af jobs, sundhedsmæssige konsekvenser og i form af tabte offentlige indtægter ved eksempelvis afgifter. Hertil kommer den afledte kriminalitet, som IPR-kriminalitet er med til at finansiere i form af fx narkokriminalitet, it-kriminalitet og terror.

I den operative del af denne rapport behandles derfor både data om IPR-sager tilbage til 2008 og data om aktuelle IPR-sager, som indgår i forsøgsordningen.

Resumé

I denne temarapport redegøres for det aktuelle kriminalitetsbillede vedrørende IPR-kriminalitet, og de historiske og aktuelle danske sager på området beskrives.

Det aktuelle trusselsbillede er præget af en kriminalitetsform, der udgør en stor økonomisk belastning for både industrien og den offentlige sektor i form af blandt andet tabt omsætning, skade af brands, tab af jobs og tab af offentlige indtægter i form af skatter og afgifter.

EU og OECD estimerer, at 2,5 % af verdenshandelen og 5 % af EU's import udgøres af handel med kopivarer. For så vidt angår EU's import svarer det til cirka 700 milliarder kroner. Ifølge EU's kontor for immaterielle rettigheder (EUIPO) er handel med kopivarer skyld i et årligt tab på 7,4 % af omsætningen inden for 9 centrale sektorer¹ i EU. I Danmark fører handlen til et estimeret årligt salgstab på 4.635 millioner kroner på tværs af de 9 sektorer og et jobtab på 4.106 jobs (EUIPO 2016c).

IPR-intensive industrier² bidrager ifølge undersøgelser fra EUIPO til 86 % af europæisk import og til 93 % af eksporten. Hertil kommer, at de bidrager til 27,8 % af beskæftigelsen og 42,3 % af BNP (EUIPO/EPO 2016:9). Tab af omsætning inden for disse industrier på grund af kopivarer betyder således også væsentlige tab af jobs.

Ud over de økonomiske skader er IPR-kriminalitet en sundhedsmæssig risiko for borgerne på flere måder. Det kan være direkte i form af fx kopieret legetøj og medicin, der ikke lever op til sikkerhedsmæssige minimumsstandarder eller indeholder skadelige kemikalier. Det kan også være indirekte. Eksempelvis er udbytte fra IPR-kriminalitet set anvendt til finansiering af enkeltpersoner og grupper, der udøver terrorangreb på internationalt plan (UNIFAB 2016: 4-28ff).

Ifølge analyser fra Europol, OECD og repræsentanter fra rettighedshavere er både handel med fysiske kopivarer og IPR-krænkelser online ofte organiseret kriminalitet. Gerningspersonerne er ofte multikriminelle personer, der også er involveret i eksempelvis handel med narkotika, bedrageri m.m. (Europol/EUIPO 2017: 32-39).

Den digitale dimension af IPR-kriminaliteten er ydermere kædet sammen med mere traditionel cybercrime som ransomware, phishing, handel med kreditkortoplysninger etc. Indtægterne fra kriminaliteten stammer blandt andet fra placering af reklamer og malware på kopivarehjemmesider og streamingtjenester.

---

¹De 9 sektorer er: kosmetik, tøj og sko, sportsvarer, legetøj og spil, smykker og ure, håndtasker, musik, vin/spiritus og apotekvarer (EUIPO 2016c).

²I undersøgelsen fra EUIPO/EPO er en industri defineret som IPR-intensiv, hvis antallet af varemærker, design, patenter og plantesortsrettigheder per arbejdstager ligger over gennemsnittet for den pågældende industri (EUIPO/EPO 2016:13).

Illegalt salg af TV-signaler, film m.m. er en stor og voksende industri, der er så veletableret, at forbrugerne kan have svært ved at vurdere, om en tjeneste er legal eller ej. En nordisk repræsentant for rettighedshavere estimerer, at 50.000 personer ser TV via illegale abonnementer i Danmark. En anden repræsentant for rettighedshaverne estimerer, at der fra 2016 til 2017 har været en stigning på cirka 67 % i danskernes internettrafik til hjemmesider, der ulovligt deler medieprodukter som film, sportsbegivenheder m.m.

I gennemgangen af danske sager om IPR-kriminalitet har Rigspolitiet fra sagsregistrene ikke set en organiseringsgrad og et niveau af multikriminelle gerningspersoner, som matcher det trusselbillede, der tegnes i rapporter fra Europol, OECD m.fl. samt de eksperter, der er konsulteret i februar /marts 2018. Det skyldes formentlig dels, at der er en række udfordringer med datakvaliteten på området både fra politikredsenes og SØIKs side, så det ikke er muligt at se de sags- og personsammenhænge, der eventuelt måtte være. Det kan også skyldes, at vi i højere grad i de danske sager ser de perifere kriminelle optræde. Dog har vi på området vedrørende fuphjemmesider fundet en systematik, der peger på en vis organisering. Det bemærkes endvidere, at i en netop indledt efterforskning ses relationer til organiseret kriminalitet. Hertil kommer, at antallet af politisager vedrørende IPR-kriminalitet er relativt begrænset i den periode, der er set på (2008 – 2017), i forhold til problemets omfang, som det er beskrevet i de internationale analyser på området.

I den operative analyse af sager om fuphjemmesider, ser vi således indikatorer på meget systematisk udbredelse af fuphjemmesider samtidig med mere enkeltstående tilfælde. Vi ser også tegn på systematik, i forhold til hvor professionelt og troværdigt hjemmesiderne er udarbejdet.

Ved at analysere 167 hjemmesider, som indgik i 5 politisager, fandt vi frem til 1.101 hjemmesider, der kan klassificeres som fuphjemmesider med salg af tøj, sko, køkkenudstyr m.m. 1.094 af disse kan henføres til 2 store grupper, der har udenlandsk registrant – cirka 800 i den ene gruppe og 300 i den anden. Disse hjemmesider er karakteriseret ved dårligt sprog og mindre overbevisende opsætning af hjemmesiden.

Hertil kommer nogle mindre grupper af hjemmesider, som er karakteriseret ved godt sprog og mere professionelt udseende hjemmesider.

Den ene er en lille gruppe (19 sider) med en udenlandsk registrant, og derudover er der tre grupper med meget få af hjemmesiderne (8 i alt), der har en registrant med dansk CVR-nummer.

SØIK har siden februar 2016 beslaglagt mere end 2.000 hjemmesider, der alle er registreret til udenlandske registranter og er karakteriseret ved dårligt sprog, skæve øreafrundinger og ingen kontaktadresser. Analyser foretaget af EUIPO peger på, at det er en enkelt eller få organisationer, der står bag titusindvis af fuphjemmesider udbredt i Danmark og det øvrige Europa.

Anbefalinger om tiltag til styrkelse af politiets og anklage-myndighedens indsats mod IPR-kriminalitet

IPR-kriminalitet i form af salg og distribution af fysiske kopivarer inden for EU er omfattende og i høj grad organiseret. Kriminalitetsbilledet angående IPR-kriminalitet begået ved brug af IT viser ligeledes en omfattende og organiseret kriminalitetsform, som både er i vækst og viser tegn på høj grad af innovation.

For at imødegå de skadesvirkninger, som IPR-kriminalitet har for industrien, forbrugere og den offentlige sektor anbefales følgende tiltag for politiet og anklage-myndigheden:

Centralisering af visitation og efterforskning

Visitation og efterforskning af IPR-kriminalitet bør fortsat og i stigende grad centraliseres på nationalt plan. Alle internationale analyser peger på, at der i stort omfang er tale om organiseret kriminalitet med tråde til andre kriminalitetsområder. Visitation og efterforskning bør derfor være fokuseret på bagmænd og på multikriminelle personer.

Styrket analysekapacitet

Analysekapacitet på området bør opbygges med henblik på at kunne fokusere på måludpegning af de rette bagmænd og multikriminelle personer i efterforskningen og så vidt muligt tage proaktive efterforskningsmuligheder og forebyggende tiltag i brug. Det vil eksempelvis sige efterforskning eller forebyggende tiltag rettet mod særligt udvalgte områder i den fysiske eller den digitale verden.

Forbedret datakvalitet

Alle sager bør som minimum oprettes i politiets sagsbehandlingssystem, POLSAS, med registrering af tilknyttede personer og selskaber. Derved bliver en dybere analyse på tværs af POLSAS og sager i politiets efterforskningsstøttedatabase, PEDPoint, med dertil knyttede personer og virksomheder mulig. En god datakvalitet er essentiel for at kunne knytte sager og personer sammen og få det fulde udbytte af politiets analyseplatform POL-INTEL.

Det vil endvidere reducere den potentielle risiko for, at to enheder indleder efterforskningskridt mod samme målperson uafhængigt af hinanden.

I forlængelse af ovenstående anbefaling følger, at hvis sagerne samles i SØIK, er det essentielt, at SØIK får adgang til at oprette og behandle sagerne i POLSAS (det er i øvrigt også påtænkt), og at sager, der oprettes i PEDPoint, bliver grundregistreret korrekt.

Ved at have et enkelt sted, hvor sagerne oprettes og behandles, øges muligheden for en mere ensartet grundregistrering, højere datakvalitet og bedre analyser med henblik på at identificere og retsforfølge gerningsmænd til IPR-kriminalitet.

Anvendelse af medarbejdere med it kompetencer

Både salg af kopivarer online, cardsharing og ulovlig deling af IPTV er voksende kriminalitetsområder, som er teknisk avancerede og innovative. Det anbefales derfor, at der til central visitation og efterforskning af denne type sager tilknyttes medarbejdere med de nødvendige it-kompetencer.

Fortsat samarbejde med private og offentlige aktører om kontrol med registranter af danske domæner

Både i Danmark og i udlandet oprettes kontinuerligt webbutikker, som enten sælger kopivarer eller foregiver at sælge mærkevarer, men som blot eksisterer for at høste data eller sprede malware. DK Hostmaster har i løbet af 2017 strammet reglerne for adgang til at oprette danske domæner. Samtidig har fx e-mærket været aktiv i arbejdet med at identificere domæner med fupvarer. Det er et stort og voksende kriminalitetsområde præget af innovation fra de kriminelles side. Derfor bør politiet og SØIK fortsat indgå i samarbejde med de relevante offentlige og private aktører på området med henblik på at få lukket de "huller", der gør det muligt at registrere domænerne. NemID-validering af danske registranter og verificerbar personidentifikation af udenlandske registranter, som DK Hostmaster arbejder med, har hidtil vist gode resultater i forhold til at reducere antallet af fupbutikker på danske domæner.

En løbende, analytisk og delvist automatiseret monitorering af området kan være et udgangspunkt for at tilrettelægge indsatsen fremover, da der konstant oprettes nye hjemmesider, og modus løbende kan ændre sig.

Fortsat internationalt engagement på IPR området

Danmark bør fortsat deltage i det internationale politisamarbejde i Europol om IPR-kriminalitet og fortsat og i stigende grad deltage i strategisk udvalgte internationale efterforskninger målrettet bagmænd og organiserede kriminelle grupper.

1. Hvad er IPR-kriminalitet

IPR-kriminalitet er en krænkelse af immaterielle rettigheder. Det drejer sig om krænkelse af varemærkerettigheder, ophavsrettigheder, design, patenter og brugsmodeller. En sag kan godt indeholde krænkelse af flere af disse rettigheder. Ved kopiering af fx et lægemiddel kan patentet på lægemidlet blive krænket, samtidig med at navnet på lægemidlet kan være beskyttet som varemærke og dermed blive krænket. Nedenfor følger en kort opsummering af de enkelte rettigheder og de love, som beskytter dem.

Varemærkerettigheder

Et varemærke er et særligt kendetegn, som bruges på produkter for at markere, at de er produceret af en specifik person eller virksomhed. Varemærker skal kunne udtrykkes grafisk ved eksempelvis ord eller symboler. For at opnå eneret til et varemærke skal det tages i brug i Danmark, registreres i Danmark eller registreres i EU. En varemærkeregistrering gælder i 10 år ad gangen (Ministeriernes Netværk mod IPR-krænkelser 2018).

Ophavsrettigheder

Ophavsretten omhandler litterære og kunstneriske værker som eksempelvis bøger, film, malerier etc. Ophavsretten administreres i Danmark af Kulturministeriet, og det er ikke en ret, man tegner som ved et varemærke, men en ret, man har ved frembringelse af selve værket. Ophavsretten gælder i 70 år efter dødsdagen for den person, der har ophavsretten (Ministeriernes Netværk mod IPR-krænkelser 2018).

Design

Retten til et design omhandler beskyttelse af et specifikt udseende af et produkt eller dele af produktet. Ved at registrere et design kan producenten beskytte det mod, at tredjepart producerer, sælger eller importerer et lignende produkt. Beskyttelsen kan gælde op til 25 år (Ministeriernes Netværk mod IPR-krænkelser 2018).

Patenter

Patenter omhandler retten til en opfindelse i form af en teknisk effekt. Det vil sige, at patentet dækker selve den tekniske udførelse af opfindelsen, men ikke selve idéen om produktet, fx en særlig type prop på en glasflaske. Patent giver eneret til en opfindelse i op til 20 år (Ministeriernes Netværk mod IPR-krænkelser 2018). Kriterierne for at kunne søge patent på en opfindelse varierer landene imellem, og for at lette processen med at søge patenter findes der en centraliseret ansøgningsprocedure kaldet 'the Patent Cooperation Treaty' (OECD/EUIPO 2016:18-19).

Brugsmodeller

Beskyttelse af brugsmodeller anvendes eksempelvis inden for husholdningsartikler og landbrugsredskaber og ligner patentbeskyttelse, men til mindre avancerede opfindelser. Beskyttelsesperioden er i første omgang tre år og kan udvides til i alt 10 år (Ministeriernes Netværk mod IPR-krænkelser 2018).

2. Kriminalitetsbilledet

Immaterielle goder har i de seneste 25 år fået større og større værdi i OECD-landene. Værdien af et fysisk produkt er i høj grad knyttet til de immaterielle investeringer, som produktet blandt andet er et resultat af. Et eksempel kunne være medicinalindustrien, hvor størstedelen af investeringen i et produkt stammer fra den forskning, der er gået forud for pillens udarbejdelse og ikke selve råmaterialerne i pillen. Immaterielle rettigheder, IPR, er en slags vare, hvis værdi bliver større og større i takt med at samfundsudviklingen i stigende grad læner sig op ad viden og innovation (OECD/EUIPO 2016: 25-26).

IPR-kriminalitet er f.eks. krænkelse af varemærkeloven ved handel med fysiske kopivarer, fx salg af kopivarer på et kræmmermarked og handel med kopierede effekter online. Det kan også være krænkelse af ophavsretten ved ulovlig deling af ophavsretsbeskyttet materiale (fx film) via digitale medier og onlinemedier, fx ved ulovlig streaming af tv programmer.

Begge typer kriminalitet er i vækst, men da de to typer modi er væsensforskellige, behandles de hver for sig i den følgende analyse af det samlede trusselsbillede.

Analysen af kriminalitetsbilledet beskriver omfang, skade samt aktører og deres organiseringsgrad. Endelig behandler analysen også i et vist omfang strukturelle forhold, som er med til at drive udviklingen af denne type kriminalitet. Analysen er primært baseret på en gennemgang af en række af de omfattende og grundige analyser på området, som blandt andet Europol, OECD og EUIPO står bag. Derudover har Rigspolitiets projektgruppe bag temaanalysen gennemført konsultationer med repræsentanter fra en række relevante myndigheder og rettighedshavere. Der inddrages således ikke et eget empirisk datasæt i dette kapitel, hvilket primært skyldes, at kriminalitetsområdet er ganske velbeskrevet i ovennævnte rapporter og derudover ressourcemæssige begrænsninger.

2.1 Handel med kopivarer - fysiske

Omfang og skade

IPR-kriminalitet skader den vidensbaserede indtjening, som er et vigtigt fundament i europæisk økonomi, ved ganske simpelt at reducere omsætningen af nogle af de varer, som forbrugeren enten vælger at købe som kopi eller vælger ikke at købe som original, fordi det originale brand er blevet svækket af kopier. Dette fører til færre jobs og tab i omsætning og reducerer midlerne til reinvesteringer i udvikling og forskning (EUROPOL/EUIPO 2017: 11). Ifølge EU's kontor for immaterielle rettigheder er handel med kopivarer skyld i et årligt tab på 7,4 % af omsætningen inden for 9 centrale sektorer³ i EU. I Danmark fører handlen til et

---

³De ni sektorer er: kosmetik, tøj og sko, sportsvarer, legetøj og spil, smykker og ure, håndtasker, musik, vin/spiritus og apotekvarer (EUIPO 2016c).

estimeret årligt salgstab på 4.635 millioner kroner på tværs af de 9 sektorer og et jobtab på 4.106 jobs (EUIPO 2016c).

Ifølge et studie udarbejdet af Den Europæiske Patentmyndighed og Den Europæiske Unions Kontor for Intellectuel Ejendomsret stod IPR-intensive industrier bag 27,8 % af alle jobs i EU i perioden 2011-13. En IPR-intensiv industri er typisk inden for fremstillings-, teknologi- og tjenestesektoren (EUIPO/EPO 2016: 6-7). Hertil kommer tab for den offentlige sektor i form af mistede skatter og afgifter samt de åbenlyse sundheds- og sikkerhedsmæssige risici ved eksempelvis kopimedisin, kopierede reservedele til mekaniske instrumenter og kopieret legetøj, som ikke overholder minimumsstandarder for sikkerhed i relation til børn (små dele, der kan sluges, kemi i materialer etc.).

Et godt eksempel på en alvorlig sundhedsmæssig risiko ved kopivarer er salg af illegale pesticider til landbruget. Det er varer, hvor lovpligtige grænseværdier for kemisk indhold, som tilføres eksempelvis fødevarerproduktion, ikke kan garanteres. Det har åbenlyse sundhedsmæssige implikationer og er et problem, der illustrerer nødvendigheden af at tage fælles internationalt ansvar. I sommeren 2017 beslaglagde Europol 122 tons illegale eller kopierede pesticider i en stor international aktion (Europol 2017c).

EU og OECD estimerer, at 2,5 % af verdenshandelen udgøres af handel med kopivarer. Det svarer til 461 milliarder dollars. På europæisk plan estimeres det i samme studie, at kopivarer udgør op til cirka 5 % af EU's import (OECD/EUIPO 2016: 11, 68, 82). Det svarer til ca. 85 milliarder euro eller cirka 700 milliarder kroner (kurs marts 2018). Ifølge SKATs statistik over tilbageholdte kopivarer blev der i 2016 tilbageholdt ca. 100.000 vareartikler mod cirka 50.000 i 2015 og 32.665 i 2014. Hertil kommer en enkelt sag med cirka en million enheder tilbageholdt i 2016. SKAT forventer også fremadrettet en stigning i antallet af sager om tilbageholdte kopivarer. Stigningen i antallet af sager formodes at skyldes den øgede internethandel (Ministeriernes Netværk mod IPR-krænkelser 2017: 47). SKAT håndhæver den gældende EU-lovgivning⁴ vedrørende krænkelser af immaterielle rettigheder, som giver toldmyndigheder mulighed for at tilbageholde forsendelser fra lande uden for EU (www.stoppiratkopiering.dk) og Ministeriernes Netværk mod IPR-krænkelser 2017: 16).

Typen af kopivarer

På EU-plan giver statistik over beslag af kopivarer et billede af, hvilke typer af varer der typisk forsøges importeret. Der er stor variation i typen af kopivarer, der importeres til EU, og det er således ikke fokuseret på enkelte industrier (OECD/EUIPO 2016: 72). Import af kopier af luksusvarer synes at være mest udbredt i EU, men kopier af mere almene forbrugsvarer er også udbredt. Hertil kommer kopier af sekundære varer som maskindele eller værktøj, som også handles ofte inden for EU (OECD/EUIPO 2016: 72).

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) Nr. 608/2013 om toldmyndighedernes håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder (Ministeriernes Netværk mod IPR-krænkelser 2017: 16).

Tabel 1 indeholder en liste over de 16 varegrupper, som ifølge EU-kommissionen er inkluderet i flest tilbageholdelsesprocedurer⁵ :

Tabel 1 Top 16 varegrupper, der er tilbageholdt ved EU grænser

1	Sportssko	9	Legetøj
2	Tøj	10	Mobiltelefoner
3	Sko, ikke sport	11	Medicin
4	Tasker, pung, håndtasker	12	Andre kropsplejeprodukter
5	Ure	13	Tilbehør til tøj (accessories)
6	Solbriller	14	Tilbehør til biler
7	Tilbehør til mobiltelefoner	15	Andre goder
8	Parfume/kosmetik	16	Smykker

Kilde: European Union (2017) *Report on EU customs enforcement of intellectual property rights. Results at the EU border 2016*. Publications Office of the European Union, Luxembourg: 10.

I Danmark var størstedelen af de kopivarer, som SKAT tilbageholdt i 2016, luksusvarer i form af tøj, tasker, ure sports- og fritidssko. Derudover ses en stigning i kopivarer, som legetøj, tekniske dele og tilbehør til mobiltelefoner (Ministeriernes Netværk mod IPR-krænkelser 2017: 7). Skærmbeskyttere, høretelefoner, covers m.m. til mobiltelefoner er små enheder, som er lette at sende og omsætte.

Kopivarer kan enten sælges i en form og til en pris, hvor køber med stor sandsynlighed er klar over, at der er tale om en kopi, eller de kan være så veltillende, at køber rent faktisk tror, at det er den ægte vare, der sælges. I det sidste tilfælde vil sælger ofte sætte prisen tæt på markedsprisen på den ægte vare. Der er på kræmmermarkeder i Danmark set stande med tilbehør til mobiltelefoner, hvor setup og reklamering er så gennemført og tæt på den ægte vare, at det er meget vanskeligt for forbrugeren at gennemskue, at der er tale om kopier (interview med repræsentant for rettighedshavere den 7/3-2018).

Ud over forbrugsvarer handles der også med falske labels og indpakning. Disse sendes uafhængigt af den kopierede vare til EU, hvor den så ompakkes og videresælges. Opgjort i enheder er labels og lignende den næstmest beslaglagte vare efter tobak. I nogle tilfælde er der også tale om kopivarer, som laves i et EU-land og dernæst transporteres til salgsstedet, hvor det "falske ægte" label påføres (EUROPOL 2017: 16-17).

Oprindelse

En stor del af de kopivarer, der sælges i EU, produceres i lande som Kina, Thailand, Tyrkiet, Malaysia, Pakistan og Vietnam. Af disse lande er Kina dog absolut

⁵ I årsrapporten fra EU-Kommissionen om toldaktioner ved EU's ydre grænser anvendes begrebet "initiering af tilbageholdelses procedure". Det betyder, at for hver varekategori og derunder respektive rettighedshaver opstartes en tilbageholdelsesprocedure (European Union 2017: 5). Antallet af produkttyper kan også opgøres som enheder, men her vil små produkter, som cigaretter, komme til at tælle meget højt, idet de også pakkes i mindre enheder. Toldvæsenets arbejde på området kan også opgøres i antallet af sager, men da en sag kan indeholde produkter af forskellige typer, vurderes det ikke som en egnet tælleenhed i denne sammenhæng.

den største producent af kopivarer. US Chamber of Commerce vurderer således, at 86 % af kopivarerne globalt set oprinder fra Kina og Hongkong (US Chamber of Commerce 2016:3 i Europol 2017:19). Nogle lande er større producenter af specifikke varetyper. Eksempelvis er der set produktion af kopivarer inden for læder, madvarer og kosmetik fra Tyrkiet, som efterfølgende smugles ind i EU ad landvejen (OECD/EUIPO 2017: 13, 17).

En stor volumen af kopivarerne kommer ind i EU via store containere, som fx sejles via Hongkong. En stigende andel af de kopivarer, der beslaglægges kommer imidlertid som mindre pakkepostforsendelser. Dette gøres blandt andet for at sløre oprindelseslandet og handelsruten. Samtidig er det også et udslag af den øgede handel på nettet. For yderligere at divergere toldmyndighedernes opmærksomhed ompakker nogle kriminelle varerne med labels, der stammer fra et andet EU-land eller fx Canada, for at de derved skal synes mere legitime (Europol/EUIPO 2017: 18).

I et studie fra OECD og EUIPO estimeres det, at cirka 43 % af alle forsendelser af kopivarer globalt set udgøres af små forsendelser med mindre end 10 enheder (OECD/EUIPO 2017:14). Der ses både internationalt og i Danmark en stigning i denne type distribution af kopivarer (Ministeriernes Netværk mod IPR-krænkelser 2017:19 7; EUROPOL 2017; 46). Det skyldes en kombination af en stigning i e-handelen, samtidig med at forsendelser af kopivarer af denne type er mindre udsat for at blive opdaget.

I relation til sløring af handelsruter anvendes endvidere told- og afgiftsfri handelszoner – de såkaldte FTZs, Free Trade Zones, hvor risikoen for beslaglæggelse er minimal, og varer kan ompakkes og gives nye labels for derved at sløre deres oprindelse og bagmænd (Europol/EUIPO 2017:23).

Aktører

Handel med kopivarer og krænkelse af ophavsrettigheder er som kriminalitetsfænomen globalt, og de kriminelle, der engagerer sig heri, optræder både som organiserede grupper og som enkeltindivider.

Omfattende handel med kopivarer i Europa kræver en vis organisering og logistik i form af indkøb, distribution og transport af varer samt ikke mindst organisering af salg til slutbrugeren. Organiserede kriminelle grupper med base i Europa er typisk ikke involveret i selve produktionen af varer, da denne foregår i Asien. Når varerne kommer ind i Europa, skal de videredistribueres og sælges til forbrugerne. Denne del af logistikken er ofte særdeles velorganiseret og udføres af organiserede kriminelle grupperinger (Europol 2017:46).

Et begrænset antal grupper er dog involveret i europæisk produktion af kopivarer. Disse står så typisk for hele produktionskæden fra råmaterialer til endeligt salg. Et eksempel herpå er produktion og salg af lædervarer i Napoli-området i Italien (EUROPOL/EUIPO 2017: 32-33).

De organiserede kriminelle grupper, som Europol/EUIPO har beskrevet i forbindelse med kopivarer, er typisk i størrelsesordenen 10-12 personer med 5-6 medlemmer i indercirklen. De er typisk hierarkisk organiseret, og medlemmerne er specialiserede inden for forskellige led i handelskæden. Ofte er der tale om multikriminelle grupperinger, som også er involveret i handel med narkotika, menneskesmugling, hvidvask, skatte- og momssvig (EUROPOL/EUIPO 2017: 32-39).

Hertil kommer, at handel med kopivarer også er set i forbindelse med finansiering af terror. Det franske netværk UNIFAB⁶ gennemgår i en rapport fra 2016 en række eksempler på, at individer og organiserede grupper bag forskellige terrororganisationer og angreb har været involveret i handel med kopivarer. Det kan være indirekte som en del af en række kriminelle aktiviteter som narkohandel mv., og det kan være meget direkte, hvor omsætningen fra handel med kopivarer er blevet brugt til køb af sprængstoffer og/eller våben (UNIFAB 2016: 4-28ff).

Strukturelle aspekter

Mange af de varer, som kopieres, tilhører den "IPR-tunge" industri, som udgør cirka 86 % af europæisk import og 93 % af eksporten (EUROPOL/OECD 2017: 11). Det vil sige, at der er et marked og en efterspørgsel, som handlende med kopivarer kan træde ind i. Det økonomiske incitament gøder IPR-kriminaliteten og er med til at drive den i opadgående retning. Hertil kommer, at straffen for IPR-kriminalitet er relativt lav i nogle lande, og hvis opdagelsesrisikoen ligeledes er det, øges incitamentet til IPR-kriminalitet således yderligere.

I Danmark er strafferammen 6 år for overtrædelse af straffelovens § 299 b, som omhandler krænkelse af immaterielle rettigheder under særligt skærpende omstændigheder. Dette forudsætter dog, fx på varemærkeområdet, at det kan bevises, at der er tale om, at sagen omfatter mere end 10.000 produkter. Ved sager med et mindre antal produkter straffes der alene efter varemærkeloven, hvor strafferammen er på til 1 år og 6 måneders fængsel. I sager, hvor der alene er mistanke om overtrædelse af varemærkeloven, vil der således fx ikke kunne iværksættes indgreb i meddelelshemmeligheden efter retsplejelovens kap. 71, da dette blandt andet forudsætter en strafferamme på 6 års fængsel.

Endeligt er den hastigt øgede digitalisering af samfundet som fænomen med til at tilbyde infrastruktur og logistik til handel med kopivarer i et stigende omfang. I næste afsnit går mere i dybden med onlinekrænkelser af IPR.

2.2 IPR-kriminalitet digitalt og online

Oprettelse af domæner til salg af kopivarer og fupbutikker

I Danmark såvel som i udlandet er der i de seneste år set en stigning i antallet af webbutikker, der udgiver sig for at sælge velkendte mærkevarer, men hvor kunden enten modtager en kopivare eller slet ikke modtager noget.

---

⁶ UNIFAB (The Union des Fabricants) er en fransk organisation med medlemmer inden for alle forretningssektorer. UNIFAB er udpeget af den franske premierminister til at repræsentere den private sektor i det franske tværministerielle samarbejde til bekæmpelse af piratkopiering og varemærkeforfalskning.

En nærmere undersøgelse af fænomenet i Danmark i 2014 viste, at der foregår systematisk registrering af tidligere anvendte domænenavne til etablering af internetbutikker. Ofte havde de tidligere domænenavne, der blev købt, ingen relevans for det produkt, der forsøgte solgt. Eksempelvis blev forhenværende minister Lene Espersens tidligere hjemmeside i 2014 købt af en udenlandsk registrant, hvorefter den henviste til en kinesisk netbutik, der solgte solbriller (www.dr.dk). Produkterne blev solgt, ved at registranterne målrettede sig domæner med en høj grad af aktivitet i forhold til Google's PageRank⁷ (Cybercrime.eu 2014).

Ovennævnte undersøgelse blev udvidet til også at omfatte Sverige, Tyskland, England og Spanien, og her viste der sig en række fællestræk. Blandt andet var tøj og sko de mest udbredte produktkategorier. 94,6 % af de mistænkte internetbutikker brugte den samme software, og 40,78 % havde samme registrator. Analysen af internetbutikkerne og deres forretningsmodel viste endvidere indikatorer på, at opkøbene af domænenavne er velorganiseret og oprinder fra få bagmænd snarere end mange enkelte aktører. Der var således tale om brug af specifikke registratorer og hostingudbydere baseret i et andet land. Oftest var registranterne bag hjemmesiderne udlændinge (EUIPO 2017: 8-10).

For at dæmme op for registranter af hjemmesider med varer, der krænker IPR her i Danmark, har DK Hostmaster i slutningen af 2017 strammet reglerne for både danske og udenlandske registranter af domænenavne. En dansk registrant skal identificere sig med NemID, mens en udenlandsk registrants ID-oplysninger køres igennem et risikovurderingsværktøj. Får de udenlandske registranter en vurdering som risikofyldt, bliver de bedt om at fremsende yderligere ID (præsentation fra DK Hostmaster ved møde med NEC 28. februar 2018).

Dansk Internet Forum (DIFO) gennemførte i november 2017 en analyse, der estimerede antallet af sandsynlige IPR-krænkelser på danske .dk-domænenavne. Analysen viste af 3.075 aktive webbutikker sandsynligvis var engageret i IPR-krænkelser. DIFO har gentaget analysen ved udgangen af marts – efter den skærpede identitetskontrol fra DK Hostmaster – og analysen viste da, at 475 webbutikker kan mistænkes for IPR-krænkelser. Det er en reduktion fra 6,73 % til 1,03 % af alle aktive webbutikker på .dk-domænenavne. Alene i de første tre måneder af 2018 er 799 domænenavne blevet beslaglagt, og 236 domænenavne er ikke blevet oprettet, fordi identitetskravene ikke var opfyldt (DIFO 2018). Den skærpede identitetskontrol samt beslaglæggelser har således haft en positiv effekt på kriminalitetsområdet.

I 2017 udviklede e-mærket – med finansiering fra Det Kriminalpræventive Råd – en undersøgelse ved hjælp af en crawler, som identificerede indikatorer på fupbutikker på danske domæner. E-mærket fandt frem til lidt over 3.000 ".dk" domæner, som blev anmeldt til SØIK i december 2017. I løbet af de første to måne-

---

⁷ PageRank er en værdi, som tildeles alle websider i Googles indeks. Udgangspunktet er, at jo højere værdi en hjemmeside har i PageRank, desto større chance er der for, at den optræder i en søgning på Google.

der af 2018 er cirka 400 domænenavne blevet beslaglagt af SØIK. I 2016 og 2017 beslaglagde SØIK på baggrund af anmeldelser fra e-mærket, borgere, virksomheder og SKAT mere end 1.500 domænenavne.

I et studie, som EUIPO har publiceret i 2016, gennemgås en række forretningsmodeller, som indebærer IPR-krænkelser online. Det drejer sig eksempelvis om salg af kopivarer via køb af nedlagte domænenavne, typosquatting⁸, salg af kopivarer på darkweb, ulovlig deling af digitalt indhold på fx streaming- eller fildelingshjemmesider. Fælles for disse er, at de faciliterer indtjeningsmuligheder, som er genereret af mere traditionel cyberkriminalitet. Et eksempel herpå kunne være inficering med malware ved besøg på en hjemmeside, der sælger kopivarer eller typosquatter et kendt brand eller ved illegal streaming af ophavsrettighedsbeskyttede film (EUIPO 2016a: 26,44 samt møde med repræsentant for EUIPO og for RettighedsAlliancen, 9. februar 2018). Malware kan eksempelvis være i form af såkaldt kryptoware, som krypterer og derved låser data på en computer for brugeren. Typisk opkræver bagmændene dernæst en løsesum for at give brugeren adgang til sine data igen.

Der foregår således en vekselvirkning mellem IPR-kriminalitet og mere "traditionel" it-kriminalitet, hvor gerningspersonerne både tjener penge på salg af det retlighedskrænkende produkt (eller adgang dertil) og på malware. Webbutikken kan yderligere generere indtjening, hvis den bruges til at "høste" betalingskortoplysninger, som efterfølgende misbruges eller sælges.

Onlinekrænkelser af ophavsrettigheder

Intellektuelle rettigheder i form af ophavsrettigheder har i en årrække været under pres, for så vidt angår ulovlig deling af lyd og billedmateriale via nettet. Deling af lydfiler via fildelingshjemmesider har eksisteret, længe før smartphonen var hvermandseje. Som med mange andre sektorer tager denne kriminalitetsform fart i takt med den øgede digitalisering.

IPR-kriminalitet i form af piratkopiering online omhandler ulovlig deling af film, TV-udsendelser, musik, digitale spil, e-bøger m.m., som typisk er beskyttet af ophavsretsloven, radio- og fjernsynsloven og i visse tilfælde også varemærkeloven.

Nogle af disse IPR-krænkelser foregår også i den fysiske verden i form af salg af eksempelvis kopierede film eller digitale spil i DVD-format. Med den øgede hastighed og tilgængelig af internettet bliver piratkopiering online dog mere og mere udbredt som overordnet forretningsmodel. De teknologier, der benyttes til deling af ophavsrettighedsbeskyttet indhold, er især BitTorrent⁹-netværk, streaming fra hjemmesider og ulovlig deling af TV-signaler via IPTV og cardsharing (EUROPOL/EUIPO 2017: 28-29; EUIPO 2016: 12).

---

⁸ Typosquatting er oprettelse af et domæne, hvis navn og/eller indhold ligger sig tæt op ad et beskyttet varemærke. Dernæst opkræves et beløb langt over almindelig markedsværdi fra rettighedshaveren af det beskyttede varemærke.

⁹ BitTorrent netværk er et peer-to-peer-netværk, der bruger en såkaldt BitTorrent-protokol, som fungerer uafhængigt af en central server og kan bruges til deling af store datavolumener (EUIPO 2016: 12).

IPTV står for Internet Protocol Television og er en metode til deling af TV-signaler til tablets, smart-TV, mobiltelefoner etc. via internettet. Typisk foregår det via en boks, som streamer signalerne til TV'et. De illegale servere, som indholdet deles fra, er for det meste hostet uden for de nordiske landes jurisdiktion eller generelt i et andet land end det, som produktet er målrettet. IPTV rapporteres fra Europol/Euipo og fra Nordic Content Protection¹⁰ at være et område i vækst.

Cardsharing er deling af et eller flere legitime kort til afspilning af et kommercielt TV-selskabs udsendelser. Rent lavpraktisk er det koderne til afkodning af TV-signalerne, der deles. De deles i et netværk af forbundne servere. Nordic Content Protection vurderer, at cardsharing er den største trussel mod TV-industrien, men forventer, at IPTV overhaler cardsharing og bliver den største trussel i de kommende år.

Streaming via hjemmesider vil sige, at radio- og TV-signaler sendes via et computernetværk, og at brugeren kan tilgå udsendelserne live via tablet, computere og smartphones (Nordic Content Protection 2017:16-18).

Bemærk, at begreberne lapper ind over hinanden, da IPTV eksempelvis også streamer, men her leveres data til TV'et fra en boks, som er forbindelsesleddet i stedet for brugerens PC eller tablet.

Andelen af køb og salg på dark web af piratkopierede e-bøger, adgang til TV og filmindhold og lignende produkter er endnu relativt begrænset. Europol vurderer dog, at anvendelsen af dark web til IPR-kriminalitet – herunder krænkelse af ophavsretten – vil være stigende i fremtiden. Dark web tilbyder langt større mulighed for anonymitet. I takt med at kendskabet til dark web-redskaber, som eksempelvis en TOR-browser, bliver mere almindeligt, og at der i stigende grad beslaglægges sider til handel med kopivarer etc. på det åbne net, vil anvendelsen af dark web være stigende (Europa /EUIPO 2017b: 30; Europol 2017:2-4).

---

¹⁰ Nordic Content Protection er et dansk firma, som beskæftiger med bekæmpelse af illegal adgang til TV-udsendelser og varetager interesser for nordiske rettighedshavere inden for TV-branchen.

Omfang og skade

Projektgruppen bag denne rapport har ikke fundet et samlet estimat for omkostningerne ved onlinekrænkelser af ophavsretten. Følgende er derfor blot et par nedslag i tilgængelige opgørelser for at illustrere volumen af tabet for de berørte industrier og dermed også indirekte samfundsmæssige omkostninger som eksempelvis tab af jobs og indtægter for det offentlige via skatter og afgifter.

EUIPO har lavet en række sektorspecifikke undersøgelser af omkostninger ved IPR-kriminalitet. I relation til de digitale ophavsretskrænkelser, som denne del af rapporten omhandler, er der lavet et estimat af omkostningerne for musikindustrien ved piratkopiering. Undersøgelsen er baseret på data fra 2014 og viser, at det estimerede salgstab var på 170 millioner euro. Heraf stammede de 57 millioner euro fra handel med musik i fysiske formater og 113 millioner euro fra digitale formater. For Danmarks vedkommende estimeres tabet at ligge på 4,415 millioner euro, hvoraf cirka 4 millioner euro stammer fra tab i digitalt salg (EUIPO 2016b: 14-19). Hertil kommer sekundære omkostninger som tab af jobs m.m.

CASE: ULOVLIG STREAMING AF TV

Europol og Spansk politi slog i starten af marts 2018 til mod et kriminelt netværk. Netværket stod bag mere end 14.000 internationale salgssteder på nettet, der gav adgang til et stort antal TV-kanaler.

8 huse blev undersøgt i Spanien i en koordineret aktion støttet af Europol. Det førte til arrestation af 6 personer og beslaglæggelse af 4.600 it-enheder.

Kilde: <https://www.Europol.europa.eu/> (2018)

RettighedsAlliancen, som repræsenterer en række rettighedshavere fra musik, film, tekst- og designbranchen har i deres seneste analyse af danskernes internettrafik til hjemmesider med ulovligt indhold beskrevet en stigning på 67 % fra 2016 til 2017 i antallet af besøg, som således er vokset fra 356 til 596 millioner. En del af forklaringen bag den store stigning tilskrives brugen af mobile enheder til streaming af ulovligt indhold som eksempelvis film og sportsbegivenheder (RettighedsAlliancen 2018: 1-4).

For så vidt angår omkostninger ved illegal distribution af TV-signaler, har firmaet Nordic Content Protection estimeret disse i deres årsrapport fra 2017¹¹. Her estimerer firmaet, at cirka 50.000 personer ser TV via illegale abonnementer i Danmark. Der betales gennemsnitligt cirka 150 kroner for et sådant abonnement i Danmark, mens den samlede pris for de tjenester, der

CASE: 28 RANSAGNINGER I AKTION MOD PIRAT-TV

I slutningen af april 2018 blev en 60-årig mand fra Als sigtet for ulovlig distribution af TV-signaler. I forbindelse med sagen blev der gennemført 28 ransagninger. Aktionen blev gennemført af SØIK og krævede assistance fra Midt- og Vestjyllands politikreds, Syd- og Sønderjyllands politikreds og Nationalt Cyber Crime Center (NC3).

Kilde: Anklagemyndigheden (2018)

¹¹ Årsrapporten fra Nordic Content Protection er udarbejdet i samarbejde med konsulentfirmaet Procope AS.

typisk opnås adgang til, er cirka 800 kroner om måneden. Det svarer til et samlet potentielt indtjeningstab for danske distributører af TV-pakker på knap 500 millioner kroner (Nordic Content Protection 2017: 8-11). Dette er naturligvis under forudsætning af, at de personer, der køber TV-pakkerne, illegalt ville købe alle de pakker, de har adgang til på det legale marked, hvis der ikke var adgang til dem illegalt og billigere. En del forbrugere ville formentlig vælge færre TV-pakker i det tilfælde.

Aktører og strukturelle aspekter

Vi har i dette afsnit set nærmere på de IPR-krænkelser, der primært foregår med internettet som omdrejningspunkt. For så vidt angår webshops indikerer den systematiske oprettelse af fupbutikker via internationale registrantfirmaer, at der er tale om systematisk og organiseret international kriminalitet. Dette understøttes af den operative analyse af fup-hjemmesider, som præsenteres i det efterfølgende kapitel.

Ulovlig deling af film, tv, musik m.m. via internettet er endvidere organiseret og faciliteres ligesom salg af kopivarer af den stigende digitalisering og kompleksitet i onlinemarkederne.

Ulovlig deling af TV-pakker via streaming (IPTV) genererer meget store pengestrømme og er yderst organiseret i EU. Der er store omkostninger ved at køre en transcoding-server/central i form af indhentning af originale TV-signaler, opsætning af servere, omkodning af signalerne samt udgifter til strøm og transport af data. I en samtale med en repræsentant fra Nordic Content Protection vurderer denne derfor, at streaming (IPTV) stammer fra et mindre antal store servercentre i Europa, som hver især servicerer en række mellemforhandlere (møde med repræsentant fra Nordic Content Protection den 1. marts 2018).

Salg af kopivarer og reklamer via hjemmesider, salg af IPTV-løsninger og cardsharing er hver især forskellige brancher med hver deres modus og organisering. Fælles for dem er dog, at de er baseret på, at bagmændene enten selv har eller køber sig til en vis teknisk formåen, og at der er personer, der samarbejder på tværs af landegrænser og forstår at udnytte legale strukturer til illegale formål.

Kriminaliteten er i større og mindre grad knyttet an til mere "traditionel" it-kriminalitet, og det er således også nogle af de samme elementer, der er med til at drive udviklingen: International og grænseløs kriminalitet, innovativ udnyttelse af de teknologiske muligheder og/eller tilkøb af disse evner samt massekriminali-

CASE: DANSKER DØMT FOR ULOVLIG FILMSTREAMING

I starten af 2018 blev en 39-årig dansk mand idømt 6 måneders betinget fængsel for medvirken til spredning af den ulovlige pirattjeneste Popcorn Time. Danskeren ejede hjemmesiden popcorntime.dk

Sagen er principiel, idet den er den første af sin art i Europa, hvor en person dømmes for medvirken til udbredelse af streamingtjenester.

Den dømte tjente i 2015 cirka en halv million kroner på reklameindtægter på hjemmesiden.

Kilde: www.anklagemyndigheden.dk (2018)

tet, hvor de enkelte forhold ikke udgør stor skade, mens der samlet set er tale om stor skade for både industri og den offentlige sektor.

IPR-kriminalitet drevet af "malvertising"

I artiklen *"it's free for a reason"* beskriver en række forskere fra Stony Brooks University, hvorledes der i høj grad er risiko for infektion med diverse malware ved besøg på hjemmesider, der tilbyder gratis film og TV-udsendelser (Rafique, Zubair m.fl. 2016: 1ff). IPR-kriminalitet og it-kriminalitet i form af bedrageri og afpresning med et økonomisk motiv er kriminalitetsformer, som gensidigt finansierer hinanden.

Det er ikke nødvendigvis abonnementspriserne for eksempelvis cardsharing eller IPTV, der er den primære indtægtskilde for de personer, der står bag den illegale serviceudbyder, selvom de også kan udgøre en substantiel del af fortjenesten. De tjener i højere grad penge på reklamer og ofte også malware, som i kombination kaldes malvertising (Europol 2017: 30-31).

Af en undersøgelse udarbejdet af EU's kontor for harmonisering af det interne marked, OHM¹², i 2016 fremgår det, at 89 % af IP-krænkende hjemmesider tilbød deres kunder gratis streaming eller downloads af TV, musik, film m.m. via op-havsretskrænkende platforme, idet personerne bag disse sider tjente penge på reklamer. For at tjene flest mulige penge på internetreklamer er det vigtigt med et indhold, der sikrer hyppig trafik (OHM 2016: 5).

Markedet for reklamer på hjemmesider bliver i stigende grad automatiseret. Det vil sige, at de firmaer, som gerne vil placere reklamer på hjemmesider, der er relevante for deres produkt, bruger automatiserede forespørgsler på nettet til identifikation af siderne. Samtidig er køb og salg af reklamer automatiseret og eksekveres i et komplekst netværk af reklamefirmaer og placeringsfirmaer. Placeringsfirmaer er et begreb opfundet til lejligheden, som dækker over de reklamefirmaer, der opkøber ledig reklameplads hos forskellige virksomheder og sælger pladserne videre i bundter. Markedsføring af reklamerne er automatiseret og datareven og sker via en række redskaber som eksempelvis anvendelse af cookies til analyse af forbrugeradfærd.

Der er endvidere set eksempler på hjemmesider, hvis eneste formål er at simulere trafik med henblik på at tiltrække reklamer og dermed indtægterne fra disse. Hertil kommer, at nogle kriminelle bruger en teknik, hvor reklamerne "pakkes" (på engelsk: "stacked pixel stuffing"), således at der for annoncøren forekommer at være ledig reklameplads, som vedkommende så betaler for. I virkeligheden ligger reklamerne dog bag hinanden, så at sige, hvorved brugeren ikke kan se alle reklamerne (OHM 2016:23).

Selve handelen er automatiseret og foregår ofte live. I perioden 2014 til 2015 blev antallet af marketingfirmaer i dette digitale økosystem fordoblet (OHM 2016: 13-15). Den øgede kompleksitet og hastighed og de mange aktører på markedet

---

¹² OHM står for Office for Harmonization of the Internal Market.

har den ulempe, at det reducerer gennemsigtigheder og skaber muligheder for især berigelseskriminalitet. Det sker eksempelvis, at et velkendt brand kommer til at placere reklamer på en hjemmeside, der sælger kopier af netop deres eget brand. Analysen fra OHM viste, at 51 % af reklamerne på de hjemmesider, de analyserede, indeholdt malware.

Sammenfatning af kriminalitetsbilledet vedrørende krænkelse af immaterielle rettigheder

I forbindelse med udarbejdelse af denne analyse har repræsentanter for arbejdsgruppen haft samtaler med interessenter fra SØIK, EUIPO, firmaer, der varetager rettighedshaveres interesser, m.fl. Alle informanter er blevet bedt om at give deres bud på det aktuelle og fremtidige trusselsbillede. Herudover er en lang række rapporter og analyser af IPR-krænkelser blevet konsulteret. Det samlede trusselsbillede, som både informanter og rapporter beskriver, er behandlet i kapitlet ovenfor. På baggrund af trusselsbilledet og de trends og tendenser, der ses på området, peger analysen i retning af, at vi som retshåndhævende myndighed bør tage højde for følgende centrale elementer i kriminalitetsbilledet:

- Der er i mange tilfælde tale om organiseret kriminalitet, som bryder landegrænser, og som i nogle led ikke bare er europæisk, men global.
- Der er ikke en entydig og letgenkendelig organisering.
- Det er kriminelle, som forstår at udnytte de teknologiske muligheder. Hvis internettet ses som gerningssted, så giver det mulighed for hurtigt at flytte sig fra gerningssted til gerningssted og samtidig ramme en stor mængde ofre inden for meget kort tid. IPR-kriminalitet i form af fuphjemmesider og streaming af ulovligt indhold giver mulighed for spredning i indtægtskilder fra almindelig handel til salg og inficering af malware.
- Kriminaliteten adskiller sig fra andre kriminalitetsformer, idet der ikke er et enkelt let genkendeligt offer.
- Det kræver internationalt samarbejde mellem politimyndigheder og forskelligartede institutioner (private versus offentlige eksempelvis) at forebygge kriminaliteten og finde frem til de rette bagmænd.

3. Operativ analyse

Dette kapitel omhandler de sager om IPR-kriminalitet, som er blevet anmeldt og oprettet hos politikredsene og SØIK. For at give et billede af dette præsenteres først resultaterne af en analyse af samtlige anmeldelser registreret i politiets sagsstyringssystem (POLSAS) i perioden 2008 til og med 2017. Dernæst zoomes ind på 53 aktuelle sager, som ved analysens udarbejdelse i februar og marts 2018 var under behandling i SØIK. Endeligt præsenteres en analyse, der specifikt går i dybden med de 5 journalnumre ud af de 53, som omhandler fuphjemmesider – det vil sige hjemmesider, der udnytter varemærker til bedrageri mod folk, der handler på webshops.

3.1 Sagsgennemgang af IPR-sager fra 2008-2017

I dette afsnit undersøger Rigspolitiet sager omhandlende krænkelse af intellektuelle rettigheder (benævnes IPR-sager) i årene 2008-2017.

Formålet med analysen er at afdække omfanget af IPR-sager og karakteristika ved de sigtede (gerningspersoner) i sagerne.

Analysen er inddelt i følgende fem underafsnit:

- Datagrundlagets af- og begrænsninger
- Antal og typer af IPR-sager i perioden
- Gerningspersonernes alder, køn, nationalitet og gentagne IPR-sigtelser
- Gerningspersonernes anden kriminalitet
- Gerningspersonernes relation til rocker-/bandemiljøet.

Afsnittet bidrager med et billede af anmeldte sager omhandlende krænkelse af intellektuelle rettigheder og de sigtede i disse sager for de seneste 10 år.

Datagrundlagets af- og begrænsninger

Som udgangspunkt behandler SØIK IPR-sager, som er mere komplekse, kreds-overskridende eller internationale, mens politikredsene behandler de mere enkle sager. Dette har betydning for resultaterne af gennemgangen af IPR-sagerne, da den er baseret på IPR-sager fremsøgt i POLSAS på 4 IPR-relevante gerningskoder, og der kan være komplekse IPR-sager, som SØIK har behandlet, der ikke indgår i dette datasæt, da SØIK ikke anvender POLSAS.

Uanset sagens type så kan anmeldelser indgives i en politikreds eller direkte til SØIK (Rigsadvokaten 2015), hvor politikredsene anvender POLSAS til at registrere anmeldelserne, og SØIK anvender eget journalsystem og PEDPoint.

Hovedparten af sagerne anmeldes til SØIK, der visiterer dem til behandling i kredsene eller SØIK.

I forbindelse med indsamling af oplysninger til denne temarapport har SØIK oplyst, at de i perioden 1. januar 2008 til 1. marts 2018 har visiteret 718 sager omhandlende IPR. Søgningen af sager i POLSAS resulterede i 621 sager (journalnumre). Det skal bemærkes, at de 621 sager ikke nødvendigvis kan anses som

en delmængde af de 718 sager fra SØIK, da sagerne fra SØIK kan være oprettet på en større spredning af gerningskoder. Der vil dog naturligvis være et overlap i en række af journalnumrene. Fordelingen af sager i undersøgelsesperioden fremgår af Tabel 2.

Som det fremgår af Tabel 2, Tabel 2 Antal sager registreret er der ikke overensstemmelse mellem antallet af registrerede visitationssager hos SØIK og journalnumre i POLSAS. Dette er forventeligt, da SØIK og politikredsene ikke skal behandle de samme typer af sager. Stigningen i antallet af sager hos SØIK fra 83 i 2016 til 124 i 2017 skyldes formentlig forsøgsordningens opstart, hvor politikredsene indsendte verserende sager til SØIK.

Tabel 2 Antal sager registreret af SØIK og i POLSAS.

År	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
SØIK(1)	24	31	22	58	147	65	84	80	83	124
POLSAS(2)	10	21	22	174	129	28	127	61	17	32

Kilde: (1) Oplyst af SØIK 1. marts 2018 per mail / (2) Søgning foretaget af National Efterforskningscenter 21. februar 2018.

SØIKs journalsystem, PEDPoint og POLSAS refererer ikke systematisk til hinanden. Det har yderligere ikke været muligt at udtrække en samlet oversigt af sagerne i SØIKs journalsystem eller PEDPoint. Det betyder, at man manuelt skal gennemgå sagerne for at afdække sammenfaldet mellem SØIKs visitationssager og sager registreret i POLSAS, hvilket ikke har været muligt i forbindelse med denne analyse.

Afledt af ovenstående baserer denne del af analysen sig udelukkende på sager, som er registreret i POLSAS. Det har den konsekvens, at en række mere komplekse sager, som udelukkende er behandlet i SØIKs systemer, ikke indgår i analysen. SØIK har dog nu taget initiativ til en anden registreringspraksis. Det har stor betydning for det billede, som analysen giver af sagsindhold og gerningspersoner. Analysens konklusioner og anbefalinger skal derfor læses i lyset af denne markante skævhed i datagrundlaget.

Til søgning i POLSAS eksisterer der ikke en gerningskode, søgenøgle eller tilsvarende, som kan bruges til at identificere IPR-sager i POLSAS.

SØIK har tidligere udpeget - og har i forbindelse med denne analyse bekræftet - at følgende gerningskoder er relevante i forhold til IPR-området:

- 77657 Ophavskrænkelse, skærpende omstændigheder (udgået i 2013)
- 77658 Piratkopiering, særligt skærpende omstændigheder
- 84255 Radiokommunikation / lov om
- 90400 Piratkopiering.

Gerningskode 84255 indeholder også en række sager, som ikke omhandler IPR, hvorfor den er blevet manuelt kodet ud fra sagens resuméfelt for kun at medtage journalnumre, som omhandler IPR. Ved de tre resterende gerningskoder er alle journalnumre medtaget i analysen.

Som det fremgår af afsnit 3.2, er der i nogle tilfælde udfordringer med politikredsenes grundregistrering af IPR-sager, idet der anvendes langt flere forskellige gerningskoder end de 4, der er nævnt her. Eksempelvis ser vi sager oprettet som både bedrageri og databedrageri.

Der er foretaget to datatræk: Et datasæt afgrænset af ovenstående og et datasæt over alle sager, som gerningspersonerne har været involveret i. Se Bilag 1 for detaljeret beskrivelse af de variable, som er trukket per journalnummer i de to datasæt.

For overskuelighedens skyld omtales personer og virksomheder, som har optrådt som sigtede i en IPR-sag, som gerningspersoner i dette afsnit.

CASE: ULOVLIG STREAMING AF TV

I 2017 blev en mand fra Sønderjylland idømt 10 måneders fængsel for at gennem en årrække at have modificeret mindst 100 TV-dekodere for at give uautoriseret adgang til bl.a. Viasat og Canal Digital. Yderligere blev han dømt for at have hjulpet mindst 43 brugere med adgang og abonnement til cardsharingservere i f.eks. Tyskland og i Rusland. I forbindelse med denne sag blev yderligere 92 personer sigtet på separate journalnumre for at have modtaget ulovlige TV-signaler.

(Kilde: POLSAS)

Omfang og varekategorier

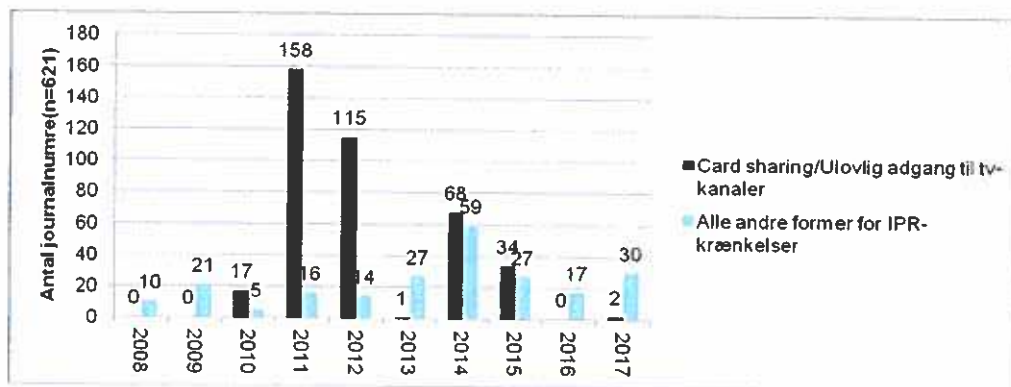
I de 621 sager udsøgt i POLSAS er der i alt rejst 428 sigtelser mod 371 unikke personer og virksomheder.

Der ses ikke entydig udvikling i antallet af anmeldelser i årene 2008 – 2017.

Der er en tydelig overvægt (64 %) af sager, som omhandler "Cardsharing/Ulovlig adgang til TV-kanaler" (Figur 1). Det store antal sager er afledt af få større sagskomplekser. I disse sager er der oprettet separate journalnumre for hver af de personer, som er sigtet for at dele indholdet, og personer, som modtager signalet, hvilket genererer det høje antal anmeldelser.

Hvis man ser på sager, som ikke omhandler "Cardsharing/Ulovlig adgang til tv-kanaler" har der været relativt få anmeldelser i undersøgelsesperioden. Der har årligt været maksimalt 30 sager - undtaget 2014, hvor der var 59 sager. Der har ikke været en entydig udvikling i antallet af anmeldelser.

Figur 1 Udviklingen i antal anmeldelser¹³ i årene 2008-2017

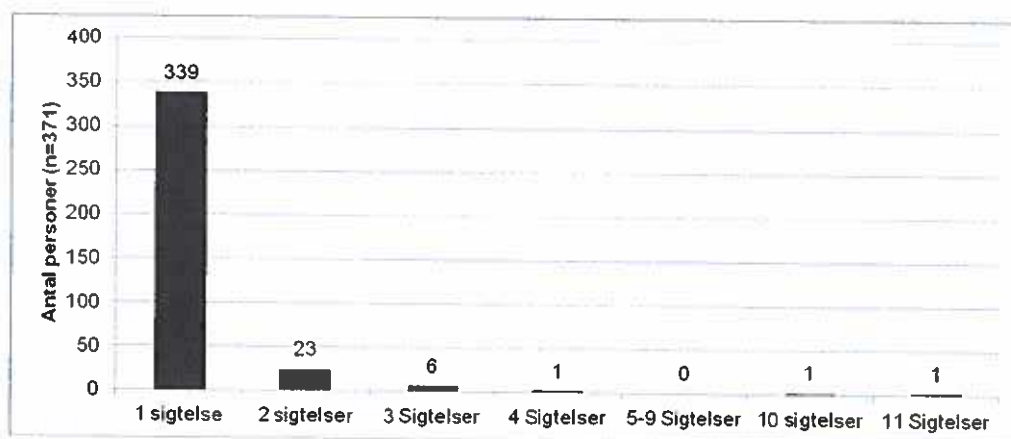
Kilde: Rigspolitiets opgørelse per 26-02-2018.

Gentagne IPR-sigtelser, alder, køn og nationalitet

Der er i perioden rejst 428 sigtelser mod i alt 368 unikke gerningspersoner og 3 unikke virksomheder.

Ud af de 371 gerningspersoner er kun 2 personer sigtet for 10 eller flere IPR-forhold. 339 gerningspersoner er sigtet for 1 IPR-forseelse. Fordelingen af antal sigtelser mod individuelle personer skal ses lyset af det store antal sigtelser mod personer, som ulovligt har *modtaget* TV-kanaler via cardsharing, og her er der oprettet på et selvstændigt journalnummer.

Figur 2 Sigtelser for IPR-forseelser i perioden 2008–2017

Kilde: Rigspolitiets opgørelse per 26-02-2018.

De to gerningspersoner, der er sigtet henholdsvis 10 og 11 gange, er sigtet i 2 uafhængige sagskomplekser, som omhandler henholdsvis salg af kopi-

¹³ Anvendte gerningskoder 77657, 77658, 90400 og 84255 jf. afsnittet om "Datagrundlagets af- og begrænsninger"

merchandise fra en fysisk butik og salg af forskellige kopier af kendte mærkevarer på onlinemarkedspladser. De 7 gerningspersoner, som har 3 eller 4 sigtelser, indgår i sager, som omhandler falske pantetiketter, elektroniske produkter, møbler og tøj.

Knap 80 % af sigtelserne er mod personer, som er mellem 25 og 55 år på sigtelsestidspunktet. Kun i 7 % af de 428 sigtelser var den sigtede under 25 år på gerningstidspunktet. Samtidig har gruppen under 25 år også en lav andel af sigtelser for digitalt delt medieindhold sammenlignet med de resterende aldersgrupper. Det er en overraskende lille andel sammenlignet med, at 16- til 24-årige hører til de flittigste brugere af internettet (Danmarks Statistik 2017).

Sigtelserne fordeler sig med 91 % mod mænd, 8 % mod kvinder og 1 % mod virksomheder.

96 % af sigtelserne er rejst mod personer med dansk nationalitet. De resterende 4 % er fordelt på 7 nationaliteter.

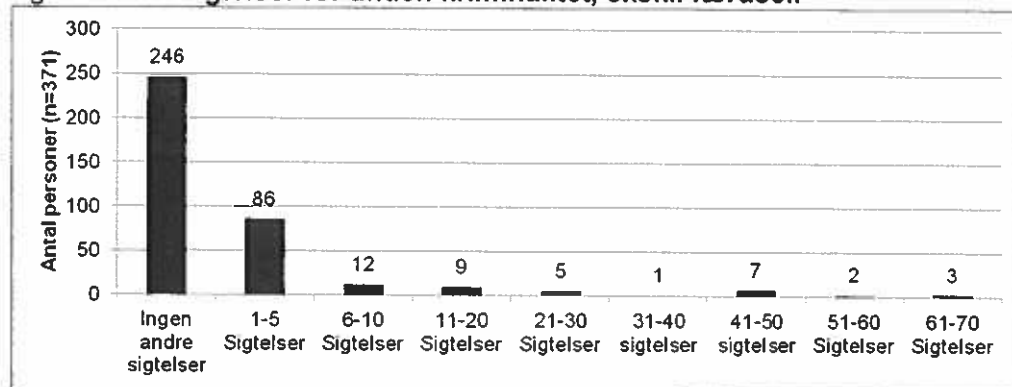
Gerningspersoners anden kriminalitet

I dette afsnit beskrives, hvilken anden kriminalitet de 371 gerningspersoner har været sigtet for frem til 26. februar 2018.

De 371 gerningspersoner optræder som sigtede i 2828 journalnumre, som ikke omhandler IPR. Hvis sigtelser for færdselsforseelser ikke medregnes, så optræder gerningspersonerne som sigtede i 1129 sager.

66 % af gerningspersonerne (246 personer) er ikke sigtet for anden kriminalitet, bortset fra eventuelle færdselsforseelser. Den præcise fordeling af antal sigtelser fremgår af Figur .

Figur 3 Antal sigtelser for anden kriminalitet, ekskl. færdsel.

Kilde: Rigspolitiets opgørelse per 26. februar 2018

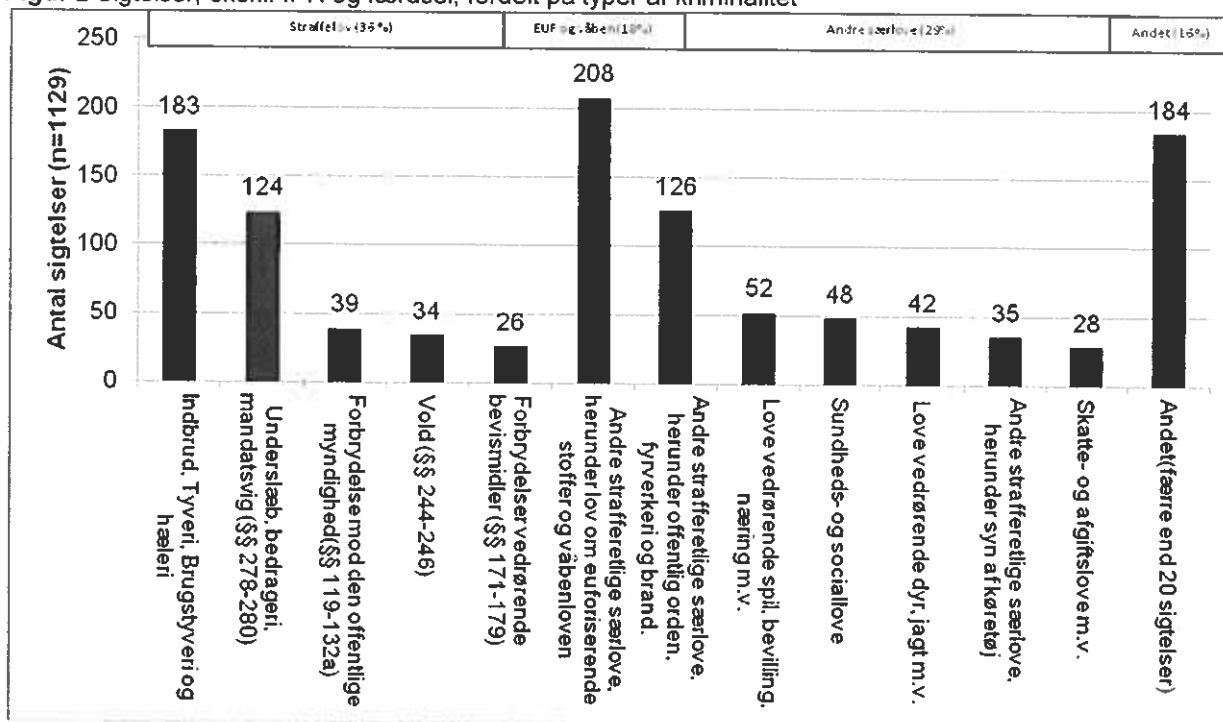
De resterende 34 % af gerningspersonerne er sigtet i 1129 sager, hvor sigtelserne fordeler sig på følgende lovgivning:

1. Straffeloven: 406 sigtelser (36 %).

2. Lov om euforiserende stoffer og våbenloven¹⁴: 208 sigtelser (18 %).
3. Andre særlove: 331 sigtelser (29 %).
4. Andet (færre end 20 sigtelser): 184 sigtelser (16 %).

En mere detaljeret beskrivelse af gerningsindhold fremgår af Figur 2. Inden for straffelovens område er det særligt berigelseskriminalitet¹⁵, som gerningspersonerne er sigtet for ud over IPR og færdsel.

Figur 2 Sigtelser, ekskl. IPR og færdsel, fordelt på typer af kriminalitet

Kilde: Rigspolitiets opgørelse per 26. februar 2018

Gerningspersoners relation til rocker-/bandemiljøerne

Rocker-/bandemiljøerne udgør en væsentlig del af den organiserede kriminalitet i Danmark og er relativt velregistrerede i politiets systemer. Derfor er det relevant at undersøge, i hvilket omfang der er relationer mellem gerningspersonerne og disse kriminelle grupperinger.

For at afdække gerningspersonernes relation til rocker-/bandemiljøet anvender analysen en bredere kategorisering end kun stampersoners direkte involvering.

¹⁴ Baseret på gerningskategori 841 Andre strafferetlige særlove, herunder Lov om euforiserende stoffer og våbenloven som indeholder gerningskoderne: 84110; 84111; 84120; 84121; 84129; 84130; 84137; 84140; 84141; 84142; 84143; 84144; 84145; 84147; 84148; 84149; 84150; 84153; 84154; 84160; 84161; 84162; 84163; 84164; 84165; 84166; 84167; 84168; 84169; 84171; 84172; 84173; 84174; 84180; 84181; 84190; 84191 og 84192

¹⁵ Kategorierne: "Indbrud, Tyveri, Brugstyveri og hæleri" og "Underslæb, bedrageri, mandatsvig (§§ 278-280)".

Det vil sige, at vi også ser på, om en gerningsperson fra en IPR-sag tidligere i en eller anden sag har været sigtet sammen med en stamperson, eller om vedkommende blot tidligere er antruffet med en stamperson. Vi medtager altså den mere perifere tilknytning til rocker-/bandemiljøet, som kan spænde fra personer, der er med i miljøet, men ikke selv er registrerede stampersoner til personer, der blot har perifer forbindelse til en eller flere stampersoner.

Dermed kan vi ikke sige, at en person er "rocker-/banderelateret" i den forstand, at de dyrker jævnlig omgang med eller ligefrem aspirer til at være en del af en sådan gruppering. Vi kan blot konstatere, at en gerningsperson har kendskab til en person, som er registreret stamperson.

Analysen anvender 3 forskellige kategorier for relationen til rocker-bandemiljøerne. Disse 3 kategorier er:

1. Gerningspersonen er registreret stamperson per 26. februar 2018.
2. Gerningspersonen er i årene 2015 til 2017¹⁶ registreret i en POLSAS-sag som "sigtet", hvor en stamperson (per 26. februar 2018) også er registreret som "sigtet".
3. Gerningspersonen er i årene 2015 til 2017 registreret som "person", "antruffen" eller "sigtet" i en POLSAS-sag, hvor der også er registreret en stamperson uanset dennes personkategori.

Denne bredere kategorisering bidrager til analysens formål, fordi en person sagstens kan have en relation til rocker-/bandemiljøerne uden selv at være stamperson.

Analysen af relationer ud fra de 3 kriterier gav følgende resultat:

- Ingen af de 371 gerningspersoner¹⁷ er registreret som stamperson per 26. februar 2018.
- Ingen af de 371 gerningspersoner er i årene 2015-2017 registreret som sigtet i en POLSAS-sag, hvor en stamperson også er registreret som "sigtet".
- 8 ud af 371 gerningspersoner er i årene 2015 til 2017 registreret som "person", "antruffen" eller "sigtet" i en POLSAS-sag, hvor der også er registreret en stamperson uanset dennes personkategori.

Disse 8 gerningspersoner står i alt for 11 sigtelser ud af de 428 IPR-sigtelser. Sigtelserne fordeler sig på 9 journalnumre:

- 2 sigtede indgår i en sag vedrørende import af kopierede iPhones for ikke mindre end 1 million kroner.
- 2 sigtede indgår i en sag vedrørende udbydelse af i alt 486 kopier af mobiltelefoner til en samlet udsalgspris 2.526.714 kroner.
- 1 sigtet indgår i 2 journalnumre, som reelt er samme sag omhandlende et mindre antal kopi DVD'er (Medieindhold fysisk)
- 1 sigtet indgår i en sag omhandlende 17 stk. T-shirt af mærket Carhartt.

¹⁶ Der er anvendt anmeldelsestidspunkt.

¹⁷ Bemærk, at disse omfatter 3 virksomheder.

- 1 sigtet i 3 sager omhandlende større mængder af kopitøj.
- 1 sigtet i sag omhandlende salg af 1246 stk. parfumer af forskellige mærker.

Som beskrevet ovenfor er 1 af disse 8 gerningspersoner sigtet for flere (3) IPR-forhold. Ser man på anden kriminalitet har de 8 gerningspersoner, som indgår i den tredje rocker-/bande-kategori, mellem 2 og 70 sigtelser (ikke medregnet sigtelser for IPR og færdsel).

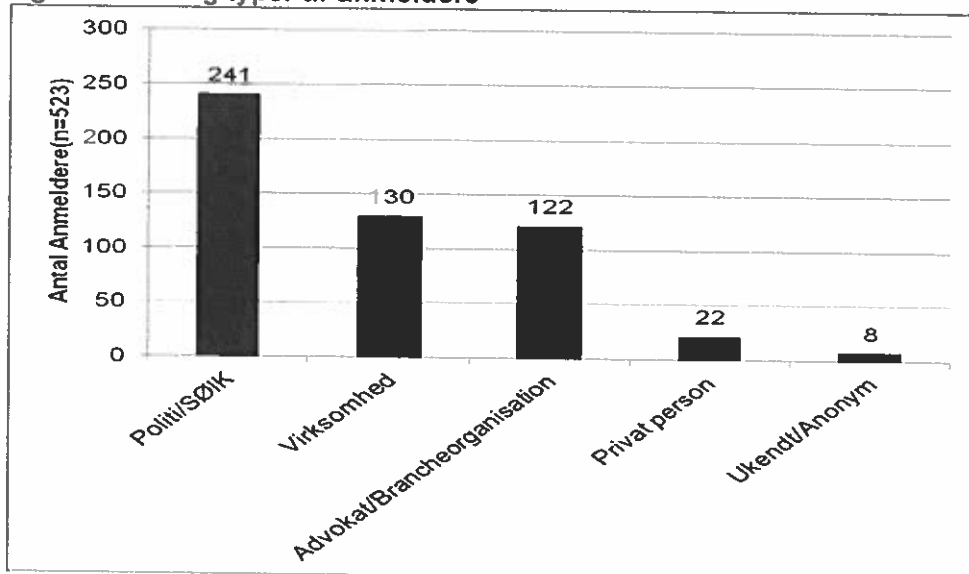
Der kan på baggrund af de relativt få gerningspersoner, som har en begrænset relation til rocker-/bandemiljøet, ikke identificeres en systematisk sammenhæng mellem krænkelser af intellektuelle rettigheder og rocker-/bandemiljøet.

Anmeldere

Ud af de i alt 621 anmeldte sager er 467 sager registreret med enten én eller flere anmelder(e), én eller flere anmelder(e)/forurettede eller en kombination af disse. Der er 154 sager, som ikke har registreret en anmelder eller anmelder/forurettet. Sager uden anmeldere kan bl.a. forklares ud fra, at de er "masse"-oprettet som en del af sagskomplekser omhandlende modtagere af ulovlige TV-kanaler. Der er i alt registreret 523 antal "anmelder" eller "anmelder/forurettede" fordelt på de 467 sager.

Den største gruppe af anmeldere er politiet og SØIK med 46 % af det samlede antal anmeldere. Den næststørste gruppe er virksomheder, som er producenter, rettighedshavere og handelsplatforme, som udgør knap 25 %. Den tredjestørste gruppe med 23 % er advokatfirmaer og brancheorganisationer, som har anmeldt sagen på vegne af den eller de forurettede rettighedshavere. Den mindste gruppe er privatpersoner, som typisk har modtaget en kopivare i forbindelse med et køb (4 %). Den præcise fordeling fremgår af Figur 5.

Figur 3 Antal og typer af anmeldere

Kilde: Rigspolitiets opgørelse per 26. februar 2018

Sammenfatning af sagsgennemgang fra 2008-2017

Denne del af analysen baserer sig udelukkende på sager, som er registreret af politikredsene i POLSAS. Den inkluderer ikke sager, som kun er registreret hos SØIK. Det udelukker forventeligt en række mere komplekse sager og skaber dermed en væsentlig usikkerhed i det billede, som analysen giver af sagsindhold og gerningspersoner. Analysen konklusioner og anbefalinger skal derfor læses i lyset af denne markante usikkerhed i datagrundlaget.

Analysen af sagerne fra POLSAS på IPR-området resulterede i følgende observationer:

- Samlet ses ingen entydig udvikling i antallet af anmeldelser.
- 64 % af anmeldelserne omhandler cardsharing/ulovlig digitalt delt medieindhold. Dette inkluderer et stort antal sigtelser mod personer, der har ulovligt *modtaget* TV-kanaler.
- Hvis man udelader anmeldelser, som omhandler "Cardsharing/Ulovlig adgang til TV-kanaler", har der i undersøgelsesperioden været færre end 35 anmeldelser af IPR-sager årligt (undtaget 2014, hvor der var 59 sager).
- De sigtede i sagerne er overvejende mænd (91 %) og danske statsborgere (94 %). Langt de fleste (80 %) er mellem 25 og 55 år gamle.
- Antallet af gengangere – det vil sige personer, der gentagne gange sigtes for IPR-kriminalitet, er lavt. 2 unikke personer er sigtet i henholdsvis 10 og 11 IPR-sager, mens 7 personer er sigtet i 3 eller 4 IPR-sager.
- 11 % af de sigtede kan betegnes som multikriminelle, idet de er sigtet i 5 eller flere sager ud over den IPR-sag, der gav dem en plads i datasættet. Det er sager, som blandt andet omhandler indbrud, narkotika, fyrværkeri (opdages i nogle tilfælde i forbindelse med ransagning og beslag af kopi-varer) og bedrageri.
- Søgningen på, hvorvidt de sigtede enten selv havde rocker-/banderelationer eller havde indgået i sager med personer med disse relationer, viste ikke nogen nævneværdig tilknytning til rocker-/bandemiljøet. Det behøver ikke at betyde, at den ikke findes, men kan også være et resultat af mangelfuld registrering i POLSAS af IPR-sager og de dertil knyttede personer med rette personkategorier.
- Analysen synliggjorde et behov for en samlet analytisk tilgang på nationalt niveau. Det kan eksempelvis være yderligere analyser af gerningspersoner samt tid, sted og modus for IPR-kriminalitet i Danmark. Det vil endvidere være et arbejde, der fordrer forbedringer af grundregistreringen.

3.2 Gennemgang af 53 aktuelle sager omfattet af forsøgsordningen vedrørende IPR-kriminalitet

I ovenstående analyse så vi på historiske anmeldelser om IPR-kriminalitet i politiets sagsstyringssystem, POLSAS, i perioden 2008 til 2017. I denne del af den operative analyse zoomer vi ind på 53 sager, som Rigspolitiet har modtaget journalnumre på fra SØIK. Det er aktuelle sager, der er tilgået SØIK fra politikredsene i forsøgsperioden.

Rigspolitiet har trukket data vedrørende de 53 sager fra POLSAS samt Rigspolitiets øvrige databaser og anvendt politiets nye analyse og efterretningsværktøj POL-INTEL, der hvor det var muligt (POL-INTEL indeholder endnu ikke data fra PEDPoint).

Hvor politiet som udgangspunkt opretter alle hændelser, undersøgelser og sager med identificeret gerningsindhold i POLSAS, anvender SØIK systemet PEDPoint og har ikke adgang til POLSAS. Der er ikke i alle PEDPoint-sagerne oprettet personer på sagerne. De fremgår i stedet af brødtekst i visitationsskemaet, men derved bliver de ikke søgbare og/eller kategoriseret. Det giver udfordringer i forhold til at søge på de tilknyttede personer og anvende analyseværktøjet POL-INTEL.

En gennemgang af de 53 sager viser, at der er 50 tilknyttede personer i personkategorierne *sigtet*, *mistænkt* og *sagens person*. De 50 personer kan knyttes til henholdsvis 28 POLSAS-sager og 20 PEDPoint-sager.

De 28 POLSAS-sager fra politikredsene, som er fremsendt til SØIK under forsøgsordningen, er oprettet under følgende 12 gerningskoder:

Gerningskode	Antal sager
90400 – Piratkopiering	6
76141 – Bedrageri	5
77658 – Piratkopiering, særligt skærpende omstændigheder	5
83981 – Piratkopiering, undersøgelse	3
83966 – Økonomisk kriminalitet, undersøgelse	2
76151 – Databedrageri	1
83990 – Andre undersøgelser	1
84990 – Andre strafferetslige særlove	1
91190 - Markedsføringsloven	1
94990 – Andre love vedr. spil, bevilling, næring m.v.	1
99110 – Øvrig særlovgivning	1
99996 – Sager fra udlandet, særlovgivning	1
<i>Totalt</i>	<i>28</i>

Der er umiddelbart en relativt stor spredning i politikredsenes anvendelse af gerningskoder på området, og en gennemgang af sagsindholdet viser, at gerningskoden ikke i alle tilfælde er retvisende. Udfordringer med grundregistrering og bestemmelse af gerningsindhold er ikke særegent for dette område. Eksempelvis har det på området bedrageri og databedrageri vist sig at være vanskeligt at sikre

en ensartet kategorisering og grundregistrering af sagerne på nationalt niveau. Det vanskeliggør en analytisk tilgang til feltet.

For så vidt angår SØIK-sagerne fra PEDPoint, er de alle oprettet under gerningskode 77658 – Piratkopiering.

Modus

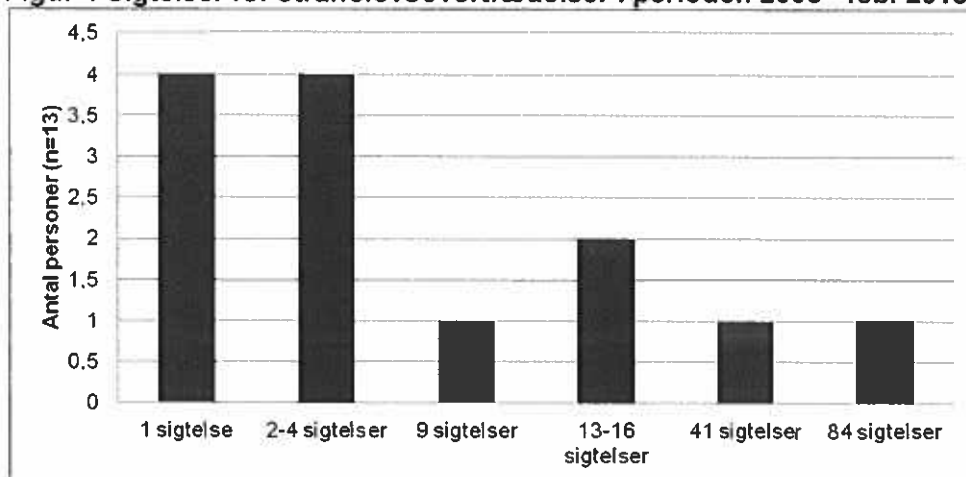
Det er vanskeligt at sige noget entydigt om modus, idet de udvalgte sager varierer en del og i næsten alle tilfælde er enkeltstående sager, hvoraf flere endnu ikke er fuldt belyst. I de fleste sager er der således ikke angivet nærmere detaljer vedrørende modus, aftagere, afsendelsesland m.m. Sagerne varierer lige fra beslag af containere importeret fra Kina indeholdende forskellige varer, der mistænkes for at være kopivarer, til krænkelse af ophavsretsloven ved at gøre en bog tilgængelig på internettet, til sager om handel med kopitøj på kræmmermarkeder.

Sigtelser for andre straffelovsovertrædelser

37 ud af de 50 tilknyttede personer, (dvs. personer der enten var sigtet, mistænkt eller sagens person i en af de 53 sager) er ikke sigtet for overtrædelser af straffeloven.

13 personer er sigtet for tilsammen 178 overtrædelser af straffeloven i perioden 2008 til februar 2018. Fordeling af antal sigtelser pr. person ses i nedenstående tabel:

Figur 4 Sigtelser for straffelovsovertrædelser i perioden 2008 - feb. 2018

Cirka halvdelen af de sigtede har 4 eller flere tidligere sigtelser for straffeloven. Af disse har 4 mellem 16 og 84 sigtelser og er dermed relativt aktive kriminelle.

Kun 1 ud af de 50 personer er tidligere sigtet, mistænkt eller dømt i sager underlagt de i projektet omhandlede kriminalitetsformer. I dette tilfælde drejer det sig om - 1 sigtelse for Piratkopiering, særligt skærpende omstændigheder (2017), 1 sigtelse for overtrædelse af Markedsføringsloven, skærpende omstændigheder (2016), betinget dom fængselsstraf i 14 dage for overtrædelse af varemærkelo-

ven (2014) og bøde på 20.000 kroner for overtrædelse af varemærkeloven (2010).

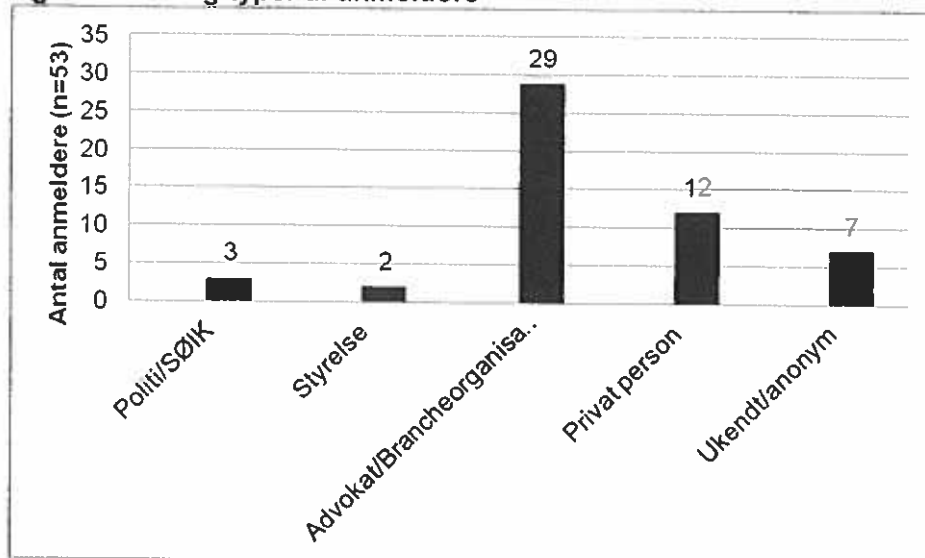
Der er i det modtagne materiale ikke umiddelbart indikationer på egentlig organiserede kriminelle. Der er i materialet ikke personer, der er relateret til flere af sagerne, ligesom der ikke kan erkendes egentlige tegn på organisering.

Efter gennemførelse af nærværende analyse er opmærksomheden mundtligt blevet henledt på to centrale personer, der er involveret i et stort antal sager vedrørende piratkopiering o.l. På grund af den måde, som grundregistreringen af de relevante sager er foretaget, var det for Rigspolitiet ikke muligt at identificere disse uden en mundtlig orientering. Dette understreger vigtigheden af en god registreringspraksis i de nødvendige systemer.

Anmeldere

Lidt over halvdelen af anmelderne i de 53 sager er advokatfirmaer eller brancheorganisationer, der varetager rettighedshaveres interesser. Cirka en fjerdel af anmelderne er private, og kun 6 % er politiet eller SØIK. Fordelingen af antal anmeldere per kategori er vist i figuren nedenfor.

Figur 5 Antal og typer af anmeldere

Kilde: PEDPoint og POLSAS

Sammenfatning

Der er i de 53 aktuelle sager ikke set data, der knytter sagerne sammen eller knytter sagerne til organiseret kriminalitet i nævneværdig grad. Der er ved søgning på de enkelte sigtede set, at cirka halvdelen er personer, som også har været aktuelle som sigtede i andre sager.

Analysens resultater er hæmmet af mangelfuld og uens datakvalitet i de 53 sager. Det er muligt, at der kan findes relationer mellem de relevante personer i

sagerne og aktuelle eller tidligere sager, men det vil kræve en manuel gennemgang af sagerne, som ikke har været mulig inden for rammerne af denne analyse. Gennemgangen viser, hvor vigtig datadisciplin er, specielt på et kreds- og landegrænseoverskridende område som IPR-kriminalitet. Den viser også, at der er udfordringer med at bestemme gerningsindholdet i sagerne, og at der er udfordringer i SØIK og politikredsene med komplet grundregistrering med alle oplysninger – som eksempelvis alle personer i sagen.

Politikredsenes anvendelse af gerningskoder på området dækker over meget forskellige koder og vidner om, at der er udfordringer i relation til at anvende retvisende gerningskoder på IPR-området.

Med henblik på gennemførelse af en tilbunds gående og grundig analyse er det nødvendigt at have et detaljeret datasæt at arbejde med. Det er især vigtigt at få tilknyttet alle personer og virksomheder til sagerne, såvel i PEDPoint-sager som i POLSAS-sagerne, således at det er muligt at se eventuelle sammenhænge og mønstre.

3.3 Analyse af hjemmesider

Indledning

Denne del af den operative analyse vedrører anmeldelser af hjemmesider, som bliver anvendt til bl.a. IPR-krænkelser.

Politiet modtager løbende anmeldelser om hjemmesider, som fx sælger billige sko, billigt tøj, sportsudstyr eller andre mærkevarer. Baggrunden for anmeldelsen vil typisk være, at hjemmesiden formodes at blive brugt til forskellige former for økonomisk kriminalitet, bl.a. overtrædelse af ophavsretsloven, varemærkeloven, markedsføringsloven samt straffelovens bestemmelser om bedrageri (§ 279) og uberettiget anskaffelse af betalingskortoplysninger (§ 301). Det er ikke altid klart, med hvilket formål gerningspersonerne har oprettet hjemmesiden, så denne analyse bruger samlebetegnelsen "fuphjemmesider".¹⁸ Hjemmesiderne kan efter en retskendelse lukkes ved, at domænet overdrages til SØIK.

SØIK har siden februar 2016 beslaglagt mere end 2000 hjemmesider, der alle er registreret til udenlandske registranter og har samme karakteristika med skæve øreafrundinger, uklart sprog og ingen kontaktinformationer. Analyser foretaget af EUIPO peger på, at det er en enkelt eller få organisationer, der står bag titusindvis af fuphjemmesider udbredt i Danmark og i det øvrige Europa.

Ligesom de øvrige former for IPR-kriminalitet har udgangspunktet for denne del af analysen været, at der både kan findes enkeltstående tilfælde af fuphjemmesider og hjemmesider, som oprettes som led i en systematisk kriminalitetsudøvelse. Denne analyse har skullet afdække, i hvor høj grad problematikken med fuphjemmesider består af enkelttilfælde, og i hvor høj grad der ligger et mere systematisk setup bag. Der er taget udgangspunkt i hjemmesider fra de 53 IPR-sager, som var åbne i januar 2018.

I næste afsnit redegøres for metoden, der er anvendt til at udarbejde analysen. Derefter gennemgås analysens resultater. Til slut konkluderes, at selvom der er enkelte tilfælde af enkeltstående fuphjemmesider, så står særligt to grupper af gerningspersoner bag hovedparten af de identificerede hjemmesider.

Metode

Metoden til at påvise et systematisk setup beror på, at der vil være visse fælles-træk mellem forskellige hjemmesiders struktur og indhold, som gør det meget lidt sandsynligt, at der kan være tale om forskellige gerningspersoner. Der er især tale om, at hjemmesiderne på forskellige undersider, der fx handler om deres returpolitik, bruger de samme formuleringer eller oplysninger om fx ejerforhold, kontaktinformation mv.

---

¹⁸ Der er i analysen ikke taget nærmere stilling til, hvilke bestemmelser som overtrædes af de forskellige hjemmesider, da dette oftest vil kræve konkrete efterforskningskridt at fastslå. I mange tilfælde vil der være en kombination af flere lovovertrædelser i spil, men en nærmere udredning heraf er altså uden for delanalysens afgrænsning.

I de 53 sager, som danner udgangspunkt for denne operative analyse, var der 5 journalnumre, som indeholdt anmeldelser af i alt 167 danske domæner. Det er de 167 danske domæner – altså domæner, der ender på .dk – der danner udgangspunkt for delanalysen i dette kapitel.

Alle de 167 anmeldte hjemmesider er gennemgået manuelt for dels at sikre, at denne kunne formodes at være en fuphjemmeside, og dels for at finde de særlige fællestræk mellem hjemmesiderne. På hver hjemmeside er der derfor registreret, hvilken struktur for undersider¹⁹ der er anvendt, samt hvilke særlige formuleringer eller oplysninger der går igen på de forskellige hjemmesider.²⁰ Dette er opsamlet i et datasæt med kendetegn for fuphjemmesider, hvor der i alt er identificeret 7 forskellige *grupper* af hjemmesider, der hver har deres særlige kendetegn.²¹ Inden for de forskellige grupper ligner hjemmesiderne hinanden så meget i opbygning og indhold, at hjemmesiderne må være lavet med samme tekniske skabelon og dermed også af samme gerningspersoner (eller eventuelt gerningspersoner, der deler skabelon med hinanden).

Datagrundlaget er udvidet til at omfatte i alt 2.518 .dk-domæner, som ifølge DK Hostmaster deler *registrant* eller *fuldmægtig* med mindst én af de 167 oprindelige domæner. Derved fås et bredere grundlag for at påvise en systematik i denne kriminalitetsform. De 2.518 hjemmesider er hentet i perioden 14.-16. februar 2018. De 2.518 hjemmesider er derefter automatisk klassificeret som tilhørende en af de 7 grupper (eller klassificeres som "Ukendt").

Hvis en hjemmeside er klassificeret som tilhørende en gruppe, betyder det dermed, at 1) hjemmesiden har en eller flere undersider, som er kendt fra en af oprindelige 167 fuphjemmesider, og 2) at der på den pågældende underside kan genfindes tekstindhold fra den samme underside på en af de oprindelige 167 fuphjemmesider.

Forbehold ved metoden

Denne metode beror på, at de samme formuleringer eller oplysninger ofte går igen på forskellige fuphjemmesider, som har samme bagmænd. Der er kun søgt efter danske formuleringer, og kun .dk-domæner er undersøgt.

Det betyder, at når denne analyse skitserer antallet af udfundne fuphjemmesider, så er der høj grad af sikkerhed for, at disse faktisk *er* fuphjemmesider. Omvendt kan det godt tænkes, at der er flere fuphjemmesider blandt de 2.518 domæner som er undersøgt, hvis de fx skulle tilhøre en gruppe, som ikke var til stede i de

---

¹⁹ Altså den del af hjemmesiden, som brugeren kommer ind på, når der klikkes videre fra forsiden. Fx bruger en gruppe altid undersiden "domænenavn.dk/shippinginfo.html", mens en anden bruger "domænenavn.dk/skibsfart-og-sporing.html" til at vise en tekst om forsendelsesvilkår.

²⁰ Fx volapyk som "Uvasket eller ubrugte (undtagen afprøve) kan returneres inden for 7 dage fra den dato, merchandise blev modtaget". For de enkelte sider, som ikke bærer præg af maskinoversættelse, er danske cvr-numre, telefonnumre, adresser eller specielle formuleringer blevet registreret.

²¹ Det er ikke nødvendigvis alle hjemmesider i en gruppe, der indeholder alle kendetegn, da der er en vis variation i gerningspersonernes sprogbrug.

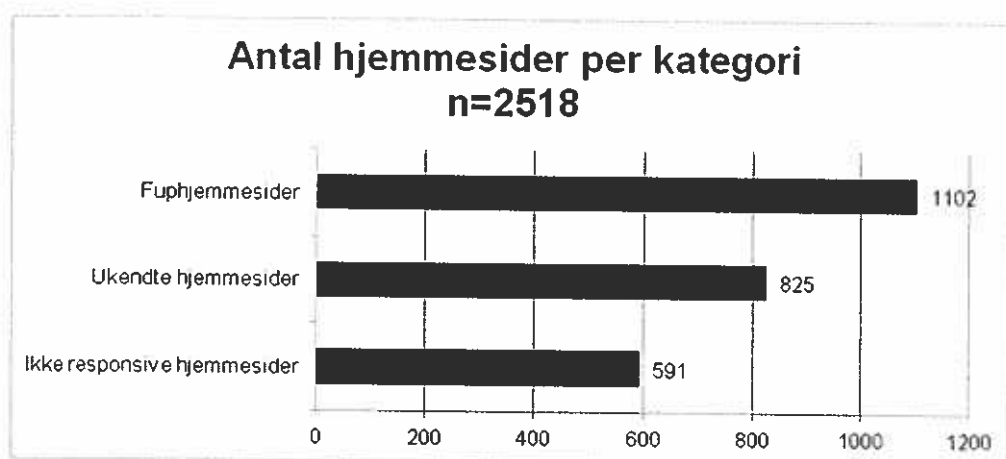
oprindelige 167. Der kan også være hjemmesider, som pga. gerningspersonernes variation i tekster ikke fanges af den automatiske klassificering. Endelig kan der være hjemmesider, som af forskellige årsager ikke var tilgængelige på nedhentningstidspunktet.

Endelig siger analysen som sådan ikke noget om gerningspersoner, men kun om typer af hjemmesider. Selvom der identificeres fællestræk mellem mange forskellige hjemmesider, kan man på baggrund af analysen ikke sige, om der står en enkelt gerningsperson bag, eller om det er kriminalitet, der begås i forening af flere aktører.

Hvis flere gerningsmænd helt uafhængigt af hinanden har valgt at bruge præcis samme hjemmesidestruktur, kan der principielt set godt være forskellige gerningsmænd bag nogle af de hjemmesider, som ellers kategoriseres som tilhørende samme gruppe. Omvendt kan nogle af de forskellige grupper godt have samme gerningspersoner, hvis disse fx bruger to forskellige skabeloner til at lave deres hjemmesider.

Overordnede resultater

Overordnet set viste analysen, at 1.101 ud af 2.518 undersøgte hjemmesider kunne klassificeres som fuphjemmesider, hvilket svarer til 44 % af det samlede antal. 825 hjemmesider (33 %) bliver klassificeret som "ukendte", dvs. de blev ikke fundet at have kendt struktur og kendte formuleringer/oplysninger. 591 hjemmesider (23 %) blev klassificeret som "ikke responsive", hvilket betyder, at de på indhentningstidspunktet ikke var tilgængelige for besøg via en webbrowser.

For så vidt angår både de ukendte og de ikke responsive hjemmesider, kan det ikke siges med sikkerhed, at domænerne ikke anvendes til fuphjemmesider, da hjemmesiden kan være under opbygning og derfor enten ikke er responsiv eller endnu ikke har lagt hele indholdet op (hvorfor kendetegnene heller ikke har kunnet findes på hjemmesiderne). Der kan naturligvis også være tale om helt almindelige, lovlige hjemmesider.

I resten af dette kapitel fokuseres på de 1.102 hjemmesider, som er kategoriseret som fuphjemmesider.

Fuphjemmesidernes indhold og struktur

Ud af de 1.102 fuphjemmesider er der som nævnt identificeret 7 grupper af hjemmesider, som hver især har deres særlige kendetegn. Der er dels identificeret danske grupper, hvor der står danske, registrerede virksomheder bag, som både kan identificeres via hjemmesidernes sider med kontaktoplysninger, DK Hostmasters registrantoplysninger og CVR-registret. De udenlandske hjemmesider har hverken henvisninger til danske firmaer eller danske adresser på deres hjemmesider, ligesom der ikke står danske firmaer eller personer som registranter.

Der er identificeret i alt 3 danske og 4 udenlandske grupper af hjemmesider, som her blot er navngivet Dansk A, Dansk B, Udenlandsk A, osv. Som det ses i figur 5, tilhører 1.094 af de 1.102 hjemmesider udenlandske grupper, mens 8 har dansk ophav.

Figur 6 Klassificering af fuphjemmesider

Gruppe	Antal hjemmesider	Modus
Dansk A	3	Sælger især legetøj og skønhedsprodukter via professionelt udseende hjemmesider.
Dansk B	3	Sælger smykker og computerudstyr via professionelt udseende hjemmesider, dog anvendes ikke altid https.
Dansk C	2	Sælger køkkenudstyr via professionelt udseende hjemmesider.
Udenlandsk A	796	Sælger især tøj og sko via dårligt opsatte hjemmesider med dårligt oversatte tekster.
Udenlandsk B	278	Sælger især tøj og sko via dårligt opsatte hjemmesider med dårligt oversatte tekster.
Udenlandsk C	19	Sælger flere forskellige typer varer via professionelt udseende hjemmesider.
Udenlandsk D	1	Sælger især tøj og sko via dårligt opsat hjemmeside med dårligt oversatte tekster.

Antallet af fuphjemmesider i hver gruppe er angivet i figur Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.6 ovenfor.

Som det ses, er der stor forskel på antallet af fuphjemmesider i hver gruppe. De to største grupper, Udenlandsk A og Udenlandsk B, har et modus, hvor gerningspersonerne så at sige skyder med spredeshagl. Dette modus er karakteriseret ved hjemmesider med dårlige maskinoversættelser, dårlig sikkerhedsopsætning, skæve priser og et generelt dårligt layout – siderne er ikke flot og professionelt opsat, som de fleste reelle webshops er i dag. Præcis hvor stor en andel af forbrugerne, som kan afkode, at sådanne hjemmesider er falske, vides ikke, men politiets vurdering er, at langt de fleste forbrugere ikke vil finde hjemmesiderne troværdige. Til gengæld er det en del af modus at oprette rigtig mange forskellige hjemmesider, hvilket formentlig er nødvendigt for at bedrage nok købere til, at foretagendet kan betale sig.

Fælles for dette modus er, at domænenavnet ikke har noget at gøre med den vare, som hjemmesiden foregiver at sælge.²² Gerningspersonerne har formentlig genregistreret andres domæner, som siden er blevet nedlagt, med henblik på at snylte på links fra eksisterende hjemmesider, Googles *page-ranks*, mv. og derved forsøge at få genereret så meget trafik som muligt.

Gruppen Udenlandsk D har også samme modus, på trods af at der kun er identificeret en enkelt fuphjemmeside i gruppen.²³

I den modsatte ende af skalaen er grupperne Dansk A, Dansk B, Dansk C og Udenlandsk C, som kun omfatter få hjemmesider. Til gengæld er de langt mere professionelle i deres opsætning og udtryk. Modus for disse grupper er ikke at have mange hjemmesider, men at have nogle få hjemmesider, som er langt sværere at afkode som fup. Alle hjemmesiderne med dette modus har fx forholdsvis velformulerede undersider med handelsbetingelser, kontaktinformationer osv.

For så vidt angår Dansk A, Dansk B og Dansk C, står der danske registrerede virksomheder bag, som findes i CVR-registret. For så vidt angår hjemmesiderne i gruppen Udenlandsk C, står en estisk person som registrant, og der er tilsyneladende ikke tilknyttet et CVR-nummer. Siderne i denne gruppe er dog så professionelt lavet, at der ikke i tvivl om, at gerningspersonerne har haft dansk oversættelseshjælp (eller selv er danske).

Hjemmesiderne er desuden registreret med domænenavne, som enten passer til det produkt, der sælges, eller er så generiske, at de ikke virker mistænkelige. Der er formentlig tale om domæner, som er registreret for første gang, og navnet er derfor nogenlunde tilpasset indholdet på fuphjemmesiden. Gerningspersonerne bag hjemmesiderne forsøger desuden i flere tilfælde at generere trafik til deres hjemmesider ved at reklamere på andre platforme, fx Facebook eller via spam-mails.²⁴ Generelt fremstår disse hjemmesider derfor som mere legitime over for de kunder, som ender med at foretage køb på hjemmesiderne.

Hosting af fuphjemmesider

En analyse af hjemmesidernes serverplacering viser desuden yderligere indikation på systematik i kriminalitetsudøvelsen. Ud af 1.102 fuphjemmesider har 715 en IP-adresse, som deles med mindst én af de øvrige fuphjemmesider.

---

²² Fx foregiver www.bredde-kif-fodbold.dk at sælge bl.a. smykker og www.livvagttuddannelsen-i-danmark.dk at sælge tøj.

²³ Dette kan skyldes, at gerningspersonerne bag bruger unikke registranter og fuldmægtige til alle deres domæner for at sløre deres spor. Der kan altså meget vel eksistere flere hjemmesider i denne gruppe, som ikke indgår i denne analyse.

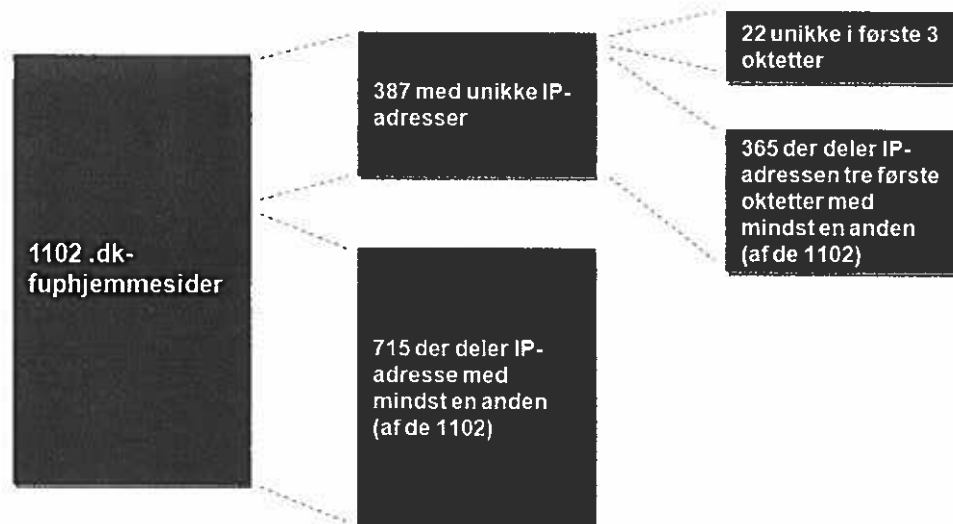
²⁴ Dette er eksempler, som Rigspolitiet er stødt på i researcharbejdet, men hjemmesidernes markedsføringsaktiviteter er ikke undersøgt systematisk.

En nærmere analyse påviser dog en kobling mellem de forskellige fuphjemmesider, selvom de har en unik IP-adresse, da der er indikationer på, at de i flere tilfælde benytter samme hostingfirma. Et hostingfirma, som gerningspersonerne benytter til at lægge lagerplads til hjemmesiden, vil oftest råde over mange hundrede IP-adresser, og derfor er det meget sandsynligt, at to IP-adresser, som er ens i de 3 første oktetter,²⁵ også hostes af samme firma.

Ser man derfor bort fra den sidste oktet i fuphjemmesidernes IP-adresser (og dermed lægger til grund, at hjemmesider med identisk oktet 1, 2 og 3 har samme hostingfirma), er der yderligere indikation på sammenhæng mellem hjemmesider. For det første ligger kun 22 af fuphjemmesiderne på servere, der er unikke i de tre første oktetter, jf. Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.²⁶ For det andet er de esterende fuphjemmesider placeret inden for kun 45 forskellige varianter af IP-adressernes oktet 1-3 blandt de resterende fuphjemmesider.

Figur 7 Sammenhæng mellem hjemmesider baseret på IP-adresser

Altså er der også her stærke indikationer på systematik i kriminalitetsudøvelsen, i og med at det er indikeret, at gerningspersonerne i vidt omfang bruger et begrænset antal forskellige hostingfirmaer. En nærmere analyse, som inddrog hostingfirmaernes faktisk anvendte IP-adresser, ville muligvis kunne fastslå en endnu tættere sammenhæng mellem fuphjemmesiderne.

Et par stikprøver i researchfasen har yderligere påvist, at problematikken ikke er begrænset til danske domæner. Via metoden *reverse IP* kan det ses, at flere af de servere, som anvendes til at hoste danske fuphjemmesider, tilsyneladende

²⁵ En IP-adresse består af 4 oktetter, som er klynger af tal op til 3 cifre, fx 194.239.23.178.

²⁶ Dog kan større hostingfirmaer have en såkaldt IP-range, der spænder over flere tusinde IP-adresser, så derfor kan de 22 hjemmesider i praksis godt være hostet af samme hostingfirma, uden at det indikeres af denne analyse.

også anvendes til at hoste fuphjemmesider på fx engelsk, spansk, tysk, fransk, svensk og italiensk. En bredere analyse ville formentlig kunne påvise, at problematikken ikke er begrænset til Danmark, og at samme gerningspersoner står bag fuphjemmesider i flere europæiske lande.

Sammenfatning

Fuphjemmesiderne har overordnet set 2 forskellige modi: enten at lave mange dårligt opsatte hjemmesider eller få professionelt udseende sider. Denne analyse har ud fra de oprindelige 167 hjemmesider identificeret 3 grupper af hjemmesider med det første modus og 4 grupper med det andet modus.

Der kan naturligvis være mange flere mindre grupper af hjemmesider, som ikke er blevet fanget af denne metode, da det netop kræver, at en af hjemmesiderne var iblandt de oprindelige 167 hjemmesider.

Den overordnede konklusion på denne delanalyse er derfor, at der både ses meget systematisk udbredelse af fuphjemmesider og mere enkeltstående tilfælde. De mere enkeltstående tilfælde kan dog vise sig at være de mest skadelige, da disse formentlig har en del mere succes med at få kunder til at betale for deres produkter (hvad enten der fremsendes et kopiproduct eller slet ikke noget).

Fælles for de 2 modi er, at en løbende, analytisk og delvist automatiseret monitorering af området vil være det bedste udgangspunkt for at tilrettelægge indsatsen fremover, da der konstant oprettes nye hjemmesider, og modus løbende kan ændre sig.

Politiet vurderer, at de 2 forskellige modi bør håndteres forskelligt. Mod modus med dårligt opsatte hjemmesider er det bedste umiddelbart at tage skridt til at få beslaglagt domænerne hurtigst muligt, gerne understøttet af automatiserede processer. En eventuel efterforskning bør koordineres internationalt, da samme gerningspersoner formentlig står bag hjemmesider rettet mod andre europæiske lande også. Det skal i denne sammenhæng bemærkes, at DK Hostmaster, som administrerer ejerskabet over .dk-domæner, fra slutningen af 2017 har skærpet kravene til udenlandske registranter af danske domæner, hvilket kan få antallet af fuphjemmesider af denne type til at falde.

Mod modus med professionelt udseende hjemmesider, som i denne analyse alle vurderes at have danske bagmænd, er det potentielt muligt at iværksætte en efterforskning med henblik på at få rejst sigtelse, om end dette naturligvis kræver en nærmere vurdering af forholdet. Hvorvidt disse domæner endvidere kan beslaglægges, kræver dog en nærmere juridisk vurdering.

Litteratur

Anklagemyndigheden (2018) *En 39-årig mand er idømt seks måneders betinget fængsel i en principiel sag om ulovlig filmstreaming. Sagen er den første af sin art i Europa.* Fra: <http://www.anklagemyndigheden.dk/da/forste-gang-i-europa-39-arig-domt-udbrede-ulovlig-filmtjeneste> (hentet 18.04.2018).

Anklagemyndigheden (2018b) *Pirat-tv fører til 28 ransagninger og anholdelse.* Fra: <http://www.anklagemyndigheden.dk/da/pirat-tv-foerer-til-28-ransagninger-og-anholdelse> (Hentet 02.05.2018).

Cybercrime.eu (2014)

Analysing registration of previously used Danish domain names. Analyse udarbejdet af Henrik Bjørner, EIT DK ApS og Cybercrime.eu

Danmarks Statistik (2017) *It-anvendelse i befolkningen 2016* Fra: <https://www.dst.dk/da/Statistik/Publikationer/VisPub?cid=20738> (hentet 03.04.2018)

DIFO (2018) *Markant færre fupbutikker i .dk-zonen* Fra: <https://www.difo.dk/da/news/markant-faerre-fupbutikker-i-dk-zonen> (hentet 18.04.2018).

EUIPO (2017)

Undersøgelse af onlineforretningsmodellens krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder – fase 2. Internetbutikker, som mistænkes for at krænke varemærker ved at anvende tidligere anvendte domænenavne, Resumé. EUIPO, Alicante.

EUIPO (2016a)

Research on Online Business Models Infringing Intellectual Property Rights. Phase 1. Fra: https://euiipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/reports/Research_on_Online_Business_Models_Infringing_IP_Rights.pdf (hentet 12.03.2018).

EUIPO (2016b)

The Economic Cost of IPR Infringement in the Recorded Music Industry. EUIPO, Alicante

EUIPO (2016c) *EUR 83 billion and 790 000 jobs lost every year across the EU due to counterfeiting and piracy.* Pressemeddelelse fra: <https://euiipo.europa.eu/ohimportal/en/web/observatory/news/-/action/view/3361118> (hentet 03.04.2018).

EUIPO/EPO (2016) *Intellectual property rights intensive industries and economic performance in the European Union.* Fra: https://euiipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/IPContributionStudy/performance_in_the_European_Union/performance_in_the_European_Union_full.pdf (hentet 12.03.2018).

European Union (2017)

Report on EU customs enforcement of intellectual property rights. Results at the EU border 2016. Publications Office of the European Union, Luxembourg.

Europol (2018) *Europol and Spanish national police arrest six individuals in big hit to illegal tv-streaming networks.*

Fra: <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/europol-and-spanish-national-police-arrest-six-individuals-in-big-hit-to-illegal-tv-streaming-networks> (hentet 20.03.2018).

EUROPOL (2017)

SOCTA, European Union Serious and Organised Crime Threat Assessment, EUROPOL, the Hague.

Europol (2017b)

INTELLECTUAL PROPERTY CRIME ON THE DARKNET Fra: <https://www.europol.europa.eu/publications-documents/intellectual-property-crime-darknet> (hentet 12.03.2018).

Europol (2017c) *122 tons of illegal or counterfeit pesticides seized during operation Silver Axe II.* Fra: <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/122-tons-of-illegal-or-counterfeit-pesticides-seized-during-operation-silver-axe-ii> (hentet 03.04.2018).

EUROPOL/EUIPO (2017)

2017 Situation Report on Counterfeiting and Piracy in the European Union. Fra: <https://www.europol.europa.eu/publications-documents/2017-situation-report-counterfeiting-and-piracy-in-european-union> (hentet 12.03.2018).

Folketinget (2017)

Forslag til folketingsbeslutning om en styrket håndhævelse af immaterielle rettigheder (IP-rettigheder). Fra:

http://www.ft.dk/ripdf/samling/20161/beslutningsforslag/b136/20161_b136_som_f_remsat.pdf (hentet 01.05.2018)

OHM (2016) Digital Advertising on Suspected Infringing Websites. Office for Harmonization of the Internal Market. Fra: <https://www.ncprotection.com/wp-content/uploads/2017/03/Trend-Report-2017.pdf> Hentet 12.03.2018)

Ministeriernes Netværk Mod IPR-Krænkelser (2018)

Regler og Terminologi. Fra: <http://www.stoppiratkopiering.dk/myndigheder/regler-og-terminologi.aspx> (hentet 12.03.2018).

Ministeriernes Netværk mod IPR-krænkelser (2017) Årsrapport 2016.

Nordic Content Protection (2017) Årsrapport 2017. Fra: <https://www.ncprotection.com/wp-content/uploads/2017/03/Trend-Report-2017.pdf> (hentet 13.03.2018).

OECD/EUIPO (2017)

Mapping the Real Routes of Trade in Fake Goods, OECD Publishing, Paris.
<http://dx.doi.org/10.1787/9789264278349-en>

OECD/EUIPO (2016)

Trade in Counterfeit and Pirated Goods: Mapping the Economic Impact, OECD Publishing, Paris.
<http://dx.doi.org/10.1787/9789264252653-en>

Rafique, Zubair M.; Goethem, Tom Van; Joosen, Wouter; Huygens, Christophe; Nikiforakis, Nick; iMinds-DistriNet, KU Leuven (2016) It's Free for a Reason: Exploring the Ecosystem of Free Live Streaming Services. Department of Computer Science, Stony Brook University, New York
Fra: https://tom.vg/papers/flis_ndss2016.pdf (hentet 04.04.2018).

RettighedsAlliancen (2018)

Status og temperatur på det ulovlige marked. Fra: <http://rettighedsalliancen.dk/wp-content/uploads/2018/04/RettighedsAlliancens-datarapport-2017.pdf> (hentet 02.05.2018).

US Chamber of Commerce (2016) *Measuring the magnitude of global counterfeiting*. United States Chamber of Commerce, Washington D.C. Fra: (hentet 23.03.2018).

www.dr.dk *Lene Espersens hjemmeside er blevet til kinesisk solbrillebutik*. Fra: <https://www.dr.dk/nyheder/indland/lene-espersens-hjemmeside-er-blevet-til-kinesisk-solbrillebutik> (hentet 18.04.2018).

Bilag 1 – Variabler og kategorisering vedrørende afsnit 3.1: Analyse af omfang, karakteristika af gerningspersoner i IPR-sager fra 2008-2017

Variable

Variable udtrykt på de to data omhandlende henholdsvis IPR-sager og alle sager, hvor fokuspersonerne indgår som sigtede:

- Journalnummer
- GÅr
- Kreds
- GGerningskode
- AnmÅr
- Resume
- GstedType
- PCPRnr
- Pkategori
- Landenavn
- PKøn
- PAlder
- PEDHovedorganisation
- PEDMoniteringsområde
- PEDOrganisationsnavn

Beskrivelse af kategorier

De 621 IPR-sager er kodet med følgende kategorier:

- Medieindhold (digital deling), fx cardsharing, bittorrent og musikdelingstjenester.
- Tøj, sko og tilbehør
- Medieindhold (fysisk deling) fx DVD'er og trykte medier
- Kropspleje, fx parfume og cremer
- Mobiltelefoner og tilbehør, fx høretelefoner og batterier
- Merchandise. Alle typer af produkter, som indgår som merchandise for et andet produkt
- Møbler og brugskunst
- Elektronik udstyr, inkl. computere
- Legetøj
- Medicin
- Fødevarer
- Andet
- Ukendt.

Bilag 2 – Møder med ressourcepersoner

Med henblik på vidensindsamling og orientering om aktuelle trends og tendenser på kriminalitetsområdet har Rigspolitiets projektgruppe til udarbejdelse af denne temarapport afviklet møder med følgende ressourcepersoner i perioden februar – marts 2018:

NAVN	STILLING	ORGANISATION
Erling Vestergaard	National ekspert	EUIPO
Dorte Køhler Frandsen	Senioranklager	SØIK
Maria-Victoria Viereck	Legal Intelligence	RettighedsAlliancen
Barbara Suhr Jessen	Sektionschef, Håndhævelse og Anti-piratkopiering	Patent- og Varemærkestyrelsen
Lars Underbjerg	Security Manager	Nordic Content Protection – STOP
Jakob Truelsen	Adm. Direktør	DK Hostmaster
Mette Helmundt (<i>blot i form af kortere telefonsamtale om data fra SKAT</i>)	Funktionsleder	SKAT
Frank Jørgensen	Advokat/Partner	Njord, Lawfirm
Knud Wallberg	Forsker	Københavns Universitet, Juridisk fakultet

